

SCHAAKVERENIGING

Erasmus
Erasmus

Opgericht 5 september 2005

- K** - **Het nieuwe interne competitie-reglement**
O - **Opstelling teams externe competitie**
R - **Kale Harry over schaken**
T - **Het vijfde onderuit in Gouda**
E - **Schakende vrouwen**
- **Schaakclinics op Melanchthon**
- I** - **Uit het dagboek van een schaakhond**
N - **Het derde opent met winst in Maassluis**
H - **Heugenissen aan rokers**
O - **Het eerste onthutst bij de start**
U - **Een nabetrachting van het PK RSB**
D - **Het vierde maakt een mooie start**
- **Het volledige jaarprogramma voor 2008-2009**

Lof der zotheid 1

Oktober 2008

4^e jaargang

SCHAAKVERENIGING ERASMUS

Opgericht 5 september 2005

Speelzaal:

Mavogebouw Melanchthon Schiebroek
Icarusstraat 1
3054 PM Rotterdam

Bereikbaar met openbaar vervoer:
RET tramlijn 4 (Argonautenweg)

Schaken voor senioren en oudere jeugd vanaf ongeveer 16 jaar:

- maandagavond
- 20.00 – 23.30 uur
- interne competitie
- externe competitie 7 wedstrijden
per seizoen tegen andere verenigingen
- contributie €90,-
- contributie dubbelleden €45

Jeugdafdeling vanaf ongeveer 6 jaar:

- maandagavond
- schaakles: 19.30 – 20.00 uur
- jeugdcompetitie: 19.00 - 19.30 uur
- begeleiding naar alle erkende
schaakdiploma's
- Erasmus voorjaarstoernooi
- voor oudere jeugd: meedoen
aan de interne seniorencompetitie
(tot 22.00 uur)
- contributie €45,-

Ereleden:

Jan van Dijk
Arie de Jong
Henk J. de Kleijnen

Lid van verdienste RSB:

Jan van Rijn

BESTUUR

Voorzitter:

Ron Ansem
telefoon: 010 4217510
e-mail: voorzitter@sv-erasmus.nl

Secretaris: Leo Verhoeven

telefoon: 010 4613917
e-mail: secretaris@sv-erasmus.nl

Penningmeester: Jan Melis

telefoon: 010 4653714
Rekening: 1138.34.098 t.n.v. sv-erasmus
e-mail: penningmeester@sv-erasmus.nl

Competitieleider intern:

Cor van As
telefoon: 010 5910352 en 06 51437174
e-mail: mail2corvanas@hetnet.nl

Wedstrijdleider extern:

Jaap van Meerkerk
telefoon: 010 421 3746
e-mail: wedstrijdleider@sv-erasmus.nl

Jeugdleider:

Maarten Versluis
telefoon: 06 19826767
e-mail: jeugdleider@sv-erasmus.nl

Redactie clubblad:

Arie de Jong
telefoon: 010 4823969
e-mail: redactie@sv-erasmus.nl
Jaap Staal
e-mail: jaap@metnaaldenpaard.nl

Website:

www.sv-erasmus.nl

Webmaster:

Jan Hoek van Dijke
e-mail: webmaster@sv-erasmus.nl

DE AFTRAP

Met de op 1 september j.l. gehouden algemene ledenvergadering is het nieuwe schaakseizoen van start gegaan. Die vergadering, bezocht door zo'n 25 leden, heeft een aantal onderwerpen afgehandeld, waarvan de voornaamste waren de wijze van verloop van de interne competitie en de aankleding van de teams met personen, die ons Erasmus zullen gaan vertegenwoordigen in de buitenwereld. Verder was belangrijk de bestuurswisseling waar het de interne competitie betreft. Als competitieleider zal dit jaar optreden Cor van As, die Ron Ansem in dit opzicht zal aflossen.

Verder blijft alles vrijwel bij het oude en inmiddels vertrouwde.

Een week later kwam het schaakmateriaal voor de dag, niet om al direct de interne competitie van start te laten gaan, maar om leden en instuivers met elkaar in contact te brengen. Dat contact was niet bepaald omvangrijk! Het beperkte zich tot 1 nieuwkomer. Jaap Staal ontfermde zich over Sjoerd, die zijn schaakkennis van vroeger jaren eerst wat wilde aanscherpen. Jaap kennende, zal dat geen probleem hebben gevormd.

De overigen gingen elkaar te lijf met snelschaak. Een groep van 6 deed dat dubbelrondig. Henk de Kleijnen toonde zich oppermachtig, voor Pietrow en De Jager. Sturm, Flanders en Weeda, in die volgorde, sloten de rij.

Een tweede groep bestond uit 8 man. Daarin was Henry Pijpers de meester, hoewel hij gelijk eindigde met Victor Hooftman. Een beslissing gaf Henry de voorkeur. Mihailescu, Ansem en Steenberg en vormden het middenrif. De achterhoede werd gevormd door Helstone, De Korte en Tchavelachvili.

Enkele anderen voelden elkaar in een heuse partij aan de tand.

Het **interne competitie**reglement ziet er als volgt uit:

1. Tenzij hierna anders vermeld zijn de FIDE regels van toepassing. Er wordt gespeeld met een speeltempo van 90 minuten voor de eerste 35 zetten gevolgd door 15 minuten voor de rest van de partij.
De indeling vindt plaats volgens Zwitsers systeem op weerstand.
2. De eerste 2 rondes volgens Zwitsers op rating. De competitie wordt gespeeld over een voorronde van 17 speelavonden. Van deze 17 avonden dient men ten minste 11 maal te spelen. De avonden waarop men dat doet zijn naar eigen keuze. Enkel de resultaten van de interne competitie tellen mee voor de ranglijst en de indeling. In zeer bijzondere gevallen kan op beslissing van de competitieleider intern hiervan worden afgeweken
3. Na de voorronde spelen de bovenste 8 deelnemers verder in een halve competitie volgens Berger tabellen om het clubkampioenschap (A-finale). De nummer 1 uit de voorronde krijgt daarbij regel 1 in de tabel, nummer 2 de 2^e regel enz. Alle partijen in deze finalecompetitie dienen te worden gespeeld.
4. Na de voorronde spelen de nummers 9 tot en met 16 verder een halve competitie volgens Berger tabellen om het B-kampioenschap (B-finale). De nummer 9 uit de voorronde krijgt daarbij regel 1 in de tabel, nummer 10 de 2^e regel enz. Alle partijen in deze finalecompetitie dienen te worden gespeeld.
De resterende spelers spelen om het C-kampioenschap.
De C-competitie wordt ingedeeld volgens Zwitsers op weerstand, de eerste 2 rondes op rating. Er worden 10 rondes gespeeld,

waarvan ten minste 7 partijen dienen te worden gespeeld. Hierbij mag opnieuw worden gespeeld tegen iemand waartegen ook in de voorronde is gespeeld. Alle deelnemers starten weer met 0 punten.

5. Plaatsing voor alle competities geschiedt op basis van de behaalde punten in de voorronde. Indien een speler met opgaaf van reden afwezig is kan 6 maal een bye worden opgenomen. Bij vaker niet spelen of zonder opgaaf van reden niet aanwezig zijn, wordt een reglementaire 0 toegekend. Bij gelijk aantal punten volgt weerstand, daarna SB. Voor de eindranglijst van de C-finale geldt hetzelfde principe gebaseerd op een minimum van 7 partijen.
6. Voor de eindranglijst van de A- en B-finale is het behaalde aantal punten bepalend. Bij gelijke stand geldt de stand van de voorronde (dus de plaats in indelingstabel)
7. Plaatsing bij de eerste 4 van de A-finale geeft recht op een plaats in het eerste vertegenwoordigende team in de externe competitie van het seizoen daarop. Voor de eerste 4 van de B-finale geldt hetzelfde voor het 2^e vertegenwoordigende team. De eerste 4 van de C-finale hebben recht op plaatsing in een team dat het volgende seizoen uitkomt in de 2^e klasse van de RSB.
8. Het interne speelschema voor senioren, die niet hebben afgezegd, wordt ingedeeld op maandagavond om uiterlijk 18.00 uur. De interne competitie voor senioren vangt aan om 20.00 uur stipt. Op dat tijdstip worden de klokken in werking gesteld.
9. Bij niet kunnen deelnemen op enige avond dient men zich **tijdig** af te melden, d.w.z. tot uiterlijk 18.00 uur op de maandag van een

wedstrijddag per e-mail bij de competitieleider intern, Cor van As (mail2corvanas@hetnet.nl) of voor 18.00 uur **telefonisch 010 5910352 of 06 51437174 op de speelavond.**

Bij niet verschijnen van enige deelnemer wordt de uitslag van een aldus vastgestelde partij reglementair bepaald.

NB

Een speler, die zonder afzeggen niet is verschenen, wordt in een volgende ronde pas weer ingedeeld nadat hij/zij kenbaar heeft gemaakt weer te zullen komen.

Verzocht wordt tijdig aanwezig te zijn om beëindiging van de partij niet later dan 23.45 uur te laten plaatsvinden.

Een deelnemer die na 20.00 uur aan de partij begint heeft minder bedenktijd tot zijn beschikking! Beginnen beide spelers te laat dan wordt na 20.00 uur voor beiden bedenktijd in mindering gebracht.

Een wedstrijd is reglementair verloren indien een speler niet uiterlijk 20.30 uur heeft aangevangen tenzij deze speler de competitieleider expliciet heeft laten weten later dan 20.30 doch uiterlijk 21.00 uur te zullen aanvangen.

OPSTELLING TEAMS EXTERNE COMPETITIE

Het samenstellen van de teams die onze vereniging naar buiten toe vertegenwoordigen geeft ieder jaar opnieuw problemen. In de begintijd van de in Erasmus samengekomen oude clubs waren er de “bloedgroepen” die in elkaar moesten vloeien, wat veel knutselwerk vroeg. Nu de laatste seizoenen voor wat betreft de interne krachtsverhoudingen wat meer inzicht hebben opgeleverd en de uitslagen in de externe competities daarentegen voor het nodige in de ogen gestrooide zand hebben gezorgd, zijn er

ook dit jaar toch weer puzzels op te lossen geweest. In de aanloop naar het komende seizoen hebben zich daar met Jaap van Meerkerk, enkele leden in een soort commissie over gebogen en aan het bestuur een voordracht gedaan. Die voordracht kende teams , waarvan sommigen er meer dan 8 namen telden. Zoals te verwachten was ook deze voordracht arbitrair en de algemene ledenvergadering heeft daar dan ook blijk van gegeven!

Een voorstel uit de vergadering was, na amendering op amendering, om dan de rating van de spelers maar als uitgangspunt te nemen en niet meer dan 8 namen per team aan de bond op te geven. Bovendien mochten spelers niet meer dan 1 team lager spelen dan vorig seizoen, hoewel de rating dat wel zou wettigen. Dat voorstel is door de vergadering op 1 september ondersteund en zo zien de teams er na een definitieve wijziging daarom als volgt uit, waarbij in de samenstelling van het KNSB team geen wijzigingen zijn gebracht:

Team 1 (KNSB)

Pietrow, Van der Kaap, Sturm, Staal, Seeleman, Verhoeven, De Jager en De Kleijnen.

Team 2 (RSB 1B)

Van den Hooven, Hoogeveen, Van 't Hoenderdaal, Ouwehand, Kleinjan, Vrolijk, Flanders en Weeda.

Team 3 (RSB 2A)

Valk, Pijpers, De Korte, Steenberg, Van Meerkerk, Cogenbach, Bongers en De Knecht

Team 4 (RSB 2B)

Donze, Hoek van Dijke, Verhoef, Mihailescu, Van der Velden, Talmon, Beerling en De Kroes.

Team 5 (RSB 3C)

De Jong, Van As, Hooftman, Helstone, Stolk, Nefkens, De Boer en De Hoog.

Team 6 (RSB 4A)

Ansem, Witvliet, Hurkmans, Marc Simons, Joram Simons, Bosbaan, Tchavelachvili, Hesselmans, Melis, Poot, Versluis en Siebel

Dit laatste team heeft een grote bezetting, maar zij zullen allen gedurende het seizoen meermalen moeten aantreden en een aantal zal ook invalbeurten kennen in een hoger team. Het overschot aan gegadigden mag geen vrijbrief zijn om snel te besluiten een enkele maal of zelfs meermalen niet beschikbaar te zijn....

Van Rijn, Rook en Plantinga zijn beschikbaar als algemeen reserve als de nood aan de man komt en de verenigingsplicht roept.

De leden van alle teams wordt verzocht in de agenda nu al goede aantekening te houden van uw programma. Zie hiervoor het Jaarprogramma achterin dit nummer. . Niets is namelijk voor teamleiders, de hardwerkende verlengstukken van het bestuur. vervelender dan al dan niet op het laatste moment, geconfronteerd te worden met afmeldingen.

WELKOM

Een bijzonder welkom voor onze nieuwe leden, Paul Wilhelm , Jos van der Kaap en Rinus van der Linde.

Paul komt uit Spijkenisse, waar zoveel goede schakers vandaan komen. Paul komt binnen met een Elo rating van 1795, hij zou dus kunnen thuishoren in ons derde. Hij wil graag ook extern spelen, en wij mogen dus wat van hem verwachten..

Jos is een wijze uit het Oosten en staat na Andrzej Pietrow als tweede in sterkte genoteerd. Hij zal ons vertegenwoordigen in het eerste team.

Rinus is ook lid van 3 Torens, voor welke club hij extern zal blijven uitkomen. Allen veel schaakplezier toegewenst bij Erasmus!

SCHAKEN IS NIET ALTIJD LEUK

Kale Harry

Piëteitshalve zal ik de naam van de grootmeester niet vermelden.

In het archief van onze vereniging bevindt zich een brief van Euwe uit 1946 of 1947. Euwe biedt daarin aan om een beroemde, maar hoogbejaarde grootmeester een simultaanseance te laten geven aan hooguit zestien borden. Het honorarium daarvoor is niet gering en hij legt uit waarom. De grootmeester in kwestie is in 1933 voor Hitler naar Engeland uitgeweken en heeft geen middelen van bestaan. Zijn Duitse pensioen is waardeloos geworden en in Engeland heeft hij geen nieuw meer kunnen opbouwen. Met het geven van simultaanseances kan hij hopelijk een kapitaaltje voor zijn oudste dag opbouwen. Hij is inmiddels vierentachtig.

Het jaarverslag maakt van deze seance geen melding, maar hij moet wel gehouden zijn. Er is een brief, door twee leden ondertekend, waarin deze protesteren tegen de onwaardige vertoning. De leden van de club hebben goed geld gestort om te spelen tegen iemand die een grote naam heeft, maar die niet meer *compos mentis* bleek te zijn.

Wat er precies is gebeurd, vermeldt deze brief niet, maar toen ik dit verhaal op de club vertelde, trok het de aandacht van ons enige lid die in het bejaardenhuis woont en die in onze vereniging zienderogen is opgeknapt.

“Jullie weten dat ik lid van het VAS ben geweest”, zei hij. “Ook bij ons heeft hij een simultaanseance gegeven. Aan twintig borden. We kregen van tevoren opdracht om remise aan te bieden, zodra we gewonnen stonden. Tijdens de seance gebod de wedstrijdleider mij om alleen nog maar slechte zetten te doen. En mij niet alleen. De grootmeester won, geloof ik, zeven partijen en maakte er dertien remise. Je kan zeggen, dat Euwe beter een

beroep op onze vrijgevigheid had kunnen doen, maar een jaar eerder was zoiets al gebeurd voor Rubinstein en dat had heel weinig geld opgebracht.”

We werden er een beetje triest van. Dat je zo je laatste levensdagen moet slijten.

HET VIJFDE OP DE VALREEP ONDERUIT IN GOUDA

Onder een weinig gelukkig gesternte reisde ons vijfde team voor een eerste ontmoeting dit seizoen af naar de pijpenstad. Zelfs op deze maiden voyage werd uitgevaren met een bemanning, waarvan voor drie lichtmatrozen een nieuw monsterboekje moest worden aangevraagd. Harry Nefkens, Wil de Boer en Koos de Hoog waren uitgezworven over de wereld en zij moesten worden vervangen door Alik Tchavelachvili, Rens Hesselmans en Michael Siebel. Maar deze pas aangeworven dekwabbers hebben zich kranig geweerd!

Op papier waren de heren van het stroopwafelgilde ons team ver de baas, maar wedstrijden worden niet op papier maar op een bord uitgevochten.

De persoonlijke gegevens:

Edgar Reibel – Arie de Jong	0-1
Kees Vermijn – Cor van As	1-0
Bert Vlot – Victor Hooftman	1-0
Hans Krol – John Helstone	½-½
Eelko de Groot – Izak Stolk	0-1
A-J Wagenveld – Rens Hesselmans	1-0
Nico de Ronden – Alik Tchavelachvili	½-½
Wil Woudenberg – Michael Siebel	½-½
	4½-3½

Een nipte nederlaag en dan ook nog in de laatste seconden!

Bord 1 was het eerste klaar als overwinnaar. De partij is kort genoeg voor behandeling.

A. de Jong – E. Reibel

1. e4. c6 2. Pc3, d5 3. d4, dxe4 4. Pxe4, Pf6

Niet slechter dan het gebruikelijke: 4..., Lf5, maar leidt tot andere keuzes.

5. Pxf6+

Hoewel de praktijk uitwijst dat het moeilijk is gebruik te maken van de pionnenverzwakking van zwart, toch verkozen boven 5. Pg3

5..., gxf6 6. Lc4, Lf5 7. c3, Tg8

Zwart bezorgt zich hiermee moeilijkheden. Beter 7..., e6 8. Pe2, Pd7 9. Pg3, Lg6 10. f4, f5 11. 0-0 en wit mag tevreden zijn.

8. Db3, e6 9. Dxb7, Pd7 10. Dxc6, Tc8 11. Da4

Wit handhaaft hiermee de penning.

11..., Txxg2 12. Lf1, Tg8 13. Pe2, Ld3 14. Pg3, Lxf1 15. Txf1, Db6!

Een lastige zet. Het door wit beoogde 16. Dc2 faalt op Dxd4. Overwogen: 16. Pe2 maar om onbegrijpelijke reden vervangen door:

16. Tb1, Txc3

Natuurlijk, wit zag het wel, maar had toen de toren al gespeeld....

17. bxc3, Dxb1 18. Ke2, Db7 19. Td1

De inleiding van een plan de geketende zwarte koning te belagen.

19..., Ld6 20. Td3, f5

Nog te besteden tijd: 26 voor wit en 34 voor zwart.

21. d5

21..., Lxg3

21..., Tg4 22. Dc6, Dc7 23. Le3, Tc4 24. Da8+, Db8 25. Dxa7, Db5! En nu staat juist zwart goed....

22. hxg3, Tg4

Nu is het te laat!

23. Dc6

Zwart staat verloren.

23..., Dxc6

Zwarts tijd was geslonken tot 14.

24. dxc6, Pe5

24..., Pb6 25. c7, Tc4 26. Td8+, Ke7 27. a4!, a5 28. Tb8 en zwart moet zich gewonnen geven.

25. c7, Pxd3 28. c8D+

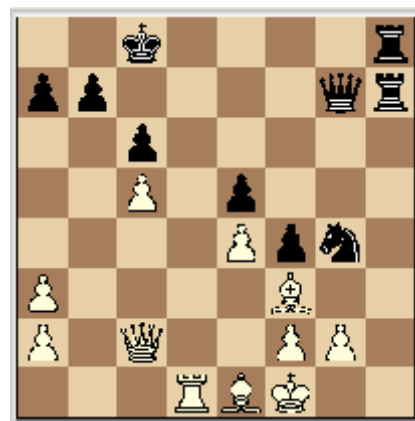
Zwart geeft op.

Hieraan voorafgaand remiseerde Michael Siebel met Wil Woudenberg. De partij bespreken is wat moeilijk omdat de notatie een aantal vragen oproept, waar zelfs mijn duim het uitzuigen bespaard moest blijven. Maar als resultaat, prima!

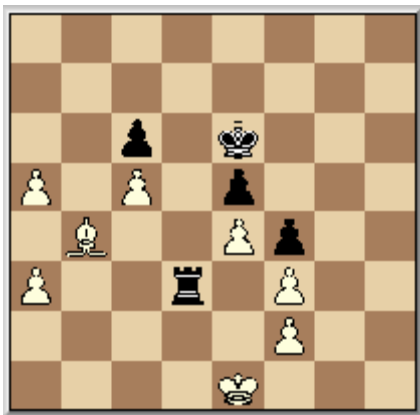
Alik Tchavelachvili kreeg het aan de stok met de zeer geroutineerde Nico de Rondon. Nico stamt uit het roemruchte Reeuwijk, dat een aantal jaartjes geleden het schaken als club heeft opgeheven. Hij sticht nu onheil in Gouda, waar zijn kaarsje opnieuw is aangestoken en hij als vanouds een trouw adept van Aljechin en zijn verdediging is gebleven.

Alik ruilde heel verstandig veel materiaal op in de opening en hield het onoverzichtelijke daarmee in de hand. Er ontspon zich een vreemd schouwspel, waarin wit op h5 een pion confisqueerde en vlot daarna een kwaliteit offerde!

Na 28 zetten had zwart duidelijk de overhand:

29. Dd3, Ph2+ 30. Ke2, Pxf3 31. gxf3
 Wit heeft zijn koning nu toch wel aardig
 beveiligd!
 31..., De7 32. Dc3, Td8 33. Txd8+, Kxd8
 34. Da5+, Ke8 35. Dxa7, De6 36. Db8+,
 Kf7 37. Dxb7+, Kg6 38. Db3
 Nico is er niet bepaald beter op geworden!
 38..., Dd7 39. a4, Dc8 40. a5, Da6+ 41.
 Dd3, Dxd3+ 42. Kxd3, Td7+ 43. Ke2,
 Kf6 44. Lc3, Tb7 45. a3, Td7 46. Lb4,
 Td8 47. Ke1, Ke6 48. Ld2, Td3 49. Lb4

Zwart durfde 49..., Txf3 kennelijk niet
 aan. Overigens, ook dan loopt het uit op
 een puntending. Het werd:
 49..., Td8 waarna, terecht, tot remise werd
 besloten. Mooi resultaat van Alik!

Onze derde matroos voor de mast, Rens
 Hesselmans, wist zich in het eindspel niet
 staande te houden. Na de 27e zet van Rens
 (27..., a5) ontstond deze situatie:

28. f3
 Wit had beter 28. La3 kunnen doen.
 28..., axb4

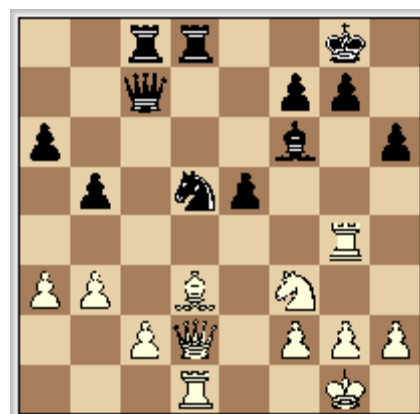
Beter is 28..., Dc7! De toren op e5 zit
 opgesloten. Er kan dan volgen: 29. Df4,
 axb4 30. fxe4, Tf8 31. Dg5, Dxc3 32. Td1,
 Ta8 en wit kan dan kiezen uit 33. Txd5 en
 33. Pxe6, in beide gevallen heeft zwart dan
 voordeel.

29. fxe4, bxc3 30. exd5, exd5 31. Dxc3,
 Txe5 32. Txe5, Tc8 33. De3, Dc5 34. Te7
 Hier had zwart nog 34..., Le8 kunnen
 proberen om vervolgens de loper op f7 te
 posteren. Remise is dan nog in het spel.
 34..., Dc1+ 35. Dxc1, Txc1+ 36. Kf2, Lc8
 37. Pxb5, Lf5 38. Pd4, Le4 39. b4, Ta1
 40. Ta7, Tb1 41. b5, Tb2+

De geschiedenis is verder niet beschreven,
 maar het mag duidelijk zijn dat de
 vleugelpionnen van wit zwart de das om
 doen.

De volgende remise kwam uit de koker van
 John Helstone, die met wit Hans Krol
 tegenover zich had. Krol opende soldatesk
 met een beweging van een knol links uit de
 flank naar c3 en op commando ook nog een
 rechts uit de flank naar f3. Uiteindelijk
 werd het toch een Najdorfje uit Sicilië. De
 strijd kabbelde voort totdat John een
 mooie kans kreeg, maar die niet benutte,
 gedreven uit ongewettigde angst voor een
 witte dame inval op h6....

Het moment was op de 22^e zet toen de
 volgende stelling zich aandiende:

John plombeerde de dame met 22..., Pf4
 Juist was: 22..., Pc3 (of ook 22..., h5) 23.
 Te1, h5 24. Tb4, a5 25. Tbe4, Pxe4 26.
 Txe4, Dc3 en het is waarschijnlijk, dat

zwart dan toch wel aan het langste eind zou hebben getrokken.

22..., h5 is echter veel dwingender! Zie: 22..., h5 23. Tg3, Pc3 24. Dh6, Txd3 en wat wit ook doet, zwart voert de boventoon!

- a. Te1, Td1!
- b. Txd3, Pe2!
- c. cxd3, Pe2!

De dame op h6 zal dan niet lang op het bord blijven!

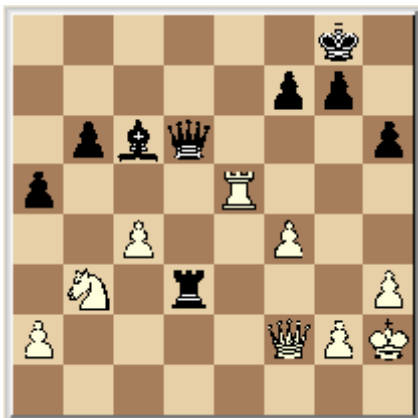
De partij zelf werd na nog enig getouwtrek na 36 zetten op remise afgesloten.

Izak Stolk bracht ons team vervolgens aan de leiding door een zege op Eelko de Groot. Hij verdween uit onze gezichtskring en verliet De Mammoet, de plaats waar we speelden, een naam, die ons een gelijknamige nederlaag in het vooruitzicht had gesteld, met medeneming van zijn heldendaad op papier.

Er resteerden nog 2 partijen en zij brachten ons geen glorie. Eerst werd Victor Hooftman vlot getrokken door Bert Vlot.

In een Siciliaan boette Victor met wit al gauw een pion in, maar pakte die later weer terug. Het definitieve keerpunt in de partij was in het verre middenspel op een moment dat materieel de stand nog in evenwicht was.

Victor probeerde op dat moment **28. c5, bxc5** **29. Pxa5** in de onderhavige stelling:

Een andere mogelijkheid was hier:

28. Dxb6, f6 en dan toch 29. c5, Dd7 Wit staat dan voor de keuze:

- a. 30. Te2, Lxg2! 31. De6+, Dxe6 32. Txe6, Lxh3 33. Ta6, Kf7 34. Pxa5, Ta2 35. Ta7+, Ke6 36. Pc6, Txa7 37. Pxa7, Lf1 38. Kg3 en de afloop is nog niet duidelijk, hoewel zwart wel beter staat;
- b. 30. Pc1, Lxg2 31. De6+, Dxe6 32. Txe6, Ld5 33. Pxd3, Lxe6 34. a3, Kf7 en zwart staat dan wat beter omdat wit losse pionnen heeft.

In de partij werd na:

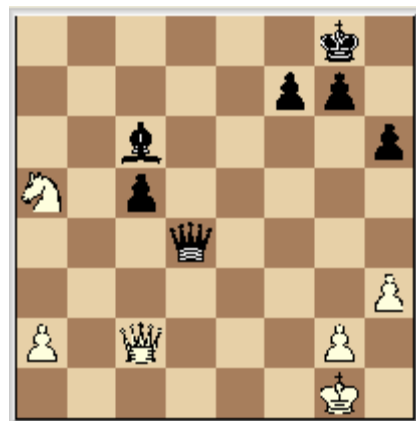
28. c5, bxc5 voorgezet met **29. Pxa5**

Hier had wit ook nog 29. Dxc5, Dg6 kunnen proberen, maar na 30. Df2, a4 31. Pa5, Ld5 32. Te8+, Kh7 33. Te2, Df6 (33..., Da6 34. Td2, Txd2 35. Dxd2, Lxa2 en zwart beter) 34. Te5, a3 35. g3, Dd6 36. Te8, Dg6 37. Te5, Lxa2 38. f5, Dd6 is het pleit toch beslecht in het voordeel van zwart.

29..., Td2 30. Te2, Txe2 31. Dxe2, Dxf4+ 32. Kh1, Dc1+ 33. Kh2, Df4+ 34. Kg1, De4 35. Dd2, Dd5 36. Dc2, Dd4+

Hierna werd niet meer genoteerd. Zwart staat hier duidelijk beter, maar nog niet direct gewonnen. Naar de wijze van afspelen mag dus worden geraden, echter niet naar de uitslag: 0-1.

Wie de waarheid nog wil achterhalen kan van start met de stand tot en met de gegeven notatie:

Op dat moment was de tussenstand in de wedstrijd 3½-3½ en was er nog hoop. Die hoop moest dan worden bewaarheid door captain Cor van As.

Cor beriep zich ditmaal eens niet op een van zijn beruchte openingsstrategieën.... Ditmaal werden bizarre situaties verlegd naar het middenspel...

Na 30 zetten leek het evenwicht nog niet verbroken, maar een diepere beschouwing leert wel anders! Wit, Kees Vermijn, produceerde **31. Tc6**, waarna de volgende stelling zich ontrolt:

Zwart staat nu niet bepaald prettig! Cor koos, terecht, voor:

31...., Le4+ 32. Kg1

Niet goed is 32. Dxe4, Dxc6 33. Dxb7+, Kxh7 34. Pxc6, g5 en wit heeft niet veel meer.

32...., De7 33. Txb6

Niet de beste (dat is Dc3), maar vooruit....niet overal over klagen.

33...., g5

De wanhoop begint zich te manifesteren.

34. Tb8+

Veel beter is 34. Tb7, dat pent en Dc1 ligt op de loer.

34...., Pe8 35. fxe5, Tf8 36. Lh5, Da3 37. Lf7+, Kg7 38. Txe8, Db2

Toch maar eens even proberen.

39. Pf3, Txf7 40. Pe1, Db1

Er dreigt Tf3.

41. Txe6, Tf3 42. De2, Txb3 43. Df1

Zwarts positie is onhoudbaar.

43...., Lf5

43...., Lf3 misschien?

44. Tf6

Verreweg de minste van alle mogelijkheden.... Maar ook nu is de partij voor wit gewonnen en dat bleek een aantal

zetten later, toen de partij eindigde met een onvervalst mat.

Een kleine nederlaag, maar het resultaat is hoe dan ook 0 punten.....

SCHAKENDE VROUWEN

Schakende vrouwen in de vereniging? Tegenwoordig geen zeldzaamheid meer en gelukkig maar. Het spel is toch zeker niet voorbehouden aan het mannelijke geslacht! Toch heeft het lang geduurd voordat vrouwen zich in het spel lieten gelden. Het is pas in de tweede helft van de vorige eeuw, dat er in dit opzicht sprake was van een doorbraak. Lichtend voorbeeld is dan Judith Polgar, die slechts het laatste stapje naar de absolute wereldheerschappij niet wist te doen. Wat is dat toch met dat woord waarin "heer" het middelpunt vormt?

Voordat de tweede wereldoorlog onze samenleving verscheurde en in diepe ellendige omstandigheden stortte, was het vrouwelijk fenomeen in de schaakwereld een zeldzame verschijning. Aan het schaakfirmament straalde feitelijk alleen maar Miss Menchik, die o.a. ook Euwe aan zich wist te onderwerpen. Toch was hij, meen ik, de enige wereldkampioen die voor haar eens het hoofd moest buigen. Het kan ook een moment van hoffelijkheid zijn geweest van onze grand-maître, die hem tot het omleggen van de koning heeft bewogen.

Een aantal jaren terug was er in Rotterdam een grote schaakmanifestatie, waarbij diverse grootmeesters een simultaanseance gaven. Zo ook Karpov, die een vrouwelijk lid van onze club remise aanbood en dat op een moment dat zij reddeloos verloren stond! Ook hem misstond het woord hoffelijkheid niet.

Donner had zo zijn eigen mening over vrouwschaak.... Niet alleen Prins kon niet schaken, maar ook dames bedreven het spel slechts op hun intuïtie...

Maar als we nog eens verder terug gaan in de historie van het vrouwschaak, dan

staat in het Tijdschrift van de Nederlandse Schaakbond van 1901 een partij afgedrukt, die ik gaarne eens in uw aandacht wil aanbevelen. De partij werd gespeeld in de wedstrijd Leidsch Schaak Genootschap tegen de Delftse Schaak Club, op 3 maart 1901.

Mej. S. Splinter van LSG nam het daarin op tegen Bauer van DSC.

De Splinters waren bij LSG geen vreemden, je zou kunnen zeggen dat zij er een partij in vormden, een soort voorloper van de huidige splinterpartijen?

Mej. S. Splinter – Bauer

Spaanse partij

e2-e4	1	e7-e5
Pg1-f3	2	Pb8-c6
Lf1-b5	3	Pg8-f6
0-0	4	Lf8-c5
c2-c3	5	0-0
d2-d4	6	e5xd4
c3xd4	7	Lc5-b6
Pb1-c3	8	Dd8-e7
Lc1-g5	9	d7-d6
Lb5xc6	10	b7xc6
e4-e5	11	d6xe5
d4xe5	12	

Het pleit is al beslecht. Er gaat een stuk verloren.

12 Tf8-d8

Dd1-c2	13	Lb6-d4
e5xf6	14	Ld4xf6
Lg5xf6	15	De7xf6
Pc3-e4	16	Df6-g6

Pf3-e5	17	Dg6-e6
Pe5xc6	18	Td8-d5
Tf1-e1	19	Lc8-b7
Pe4-g5	20	De6-h6

Pc6-e7+	21	Kg8-f8
Pg5xh7+	22	Kf8-e8
Pe7-f5++	23	Zwart geeft op.

Het spel van deze jongedame was toch beslist niet gestoeld op alleen maar Donneriaanse intuïtie, eerder op gezond en logisch nadenken zoals Euwe predikte! In ieder geval liet zij geen splinter heel van deze boer!

Guido Gezelle zou haar in die tijd hebben kunnen toegedicht, zoals hij ook deed toen hij het over een andere boer had: Boer Naes: “Ten waer zij was geen leeuwenhart, maar toch zij was niet dwaas.”

SCHAAKCLINIC OP MELANCHTHON

Jaap van Meerkerk

Vanaf december gaat op de Melanchthon een eerste schaakclinic van start. Belangstellende leerlingen kunnen na lestijd 1x per week deze clinic volgen. Ik ga deze zelf aanbieden. Naast schaken komen er ook andere clinics: drama, poëzie, tafeltennis, darten, sjoelen, website maken, boetseren.

Zo gaat Melanchthon de weg op naar een zogenaamde “brede school”. Dat betekent dat de school naast een lesgevende functie ook een bredere functie voor de wijkbewoners wil nastreven. Het feit dat onze vereniging van de schoolruimte gebruik maakt is daar een voorbeeld van en dus een eerste stap in die richting.

De deelgemeente juicht dit allemaal zeer toe, volgt deze ontwikkeling dus op de voet en wil graag “aan tafel komen” (bekend Haags cliché) als we over nieuwbouw gaan praten. Afgelopen week (medio september), bij de officiële opening

van de nieuwe brugklasvleugel maakte de vice-voorzitter van de deelgemeente hier in zijn toespraak lovende opmerkingen over. Wie weet gaat Erasmus hier ook van profiteren. Wordt vervolgd.

WERKGROEP JEUGDTOERNOOI

Jaap van Meerkerk

Binnenkort zal het eerste werkgroep overleg van start gaan ter voorbereiding van ons jeugdtoernooi in het voorjaar. Diverse leden hebben direct en indirect laten weten hiervoor belangstelling te hebben. Andere leden hebben ervaring in het omgaan met jeugd en met jeugdschaak. Wij willen ook deze leden benaderen om vooral ook mee te helpen. Deze groep van ongeveer acht personen zal voor dit overleg een uitnodiging ontvangen. Het bestuur hoopt en verwacht dat er dan met 3 keer vergaderen iets moois uit gaat komen. Vorig jaar is al een voorzichtige maar toch ook wel veelbelovende start gemaakt!

UIT HET DAGBOEK VAN EEN SCHAAKHOND

Uit het rijke schaakleven van uw redacteur bekijken vele herinneringen aan bepaalde tegenstanders. Een daarvan was zeker Henk Slagman, die in de twintiger jaren van de vorige eeuw al deel uitmaakte van het toen nog zo roemruchte NRSV. Henk ontmoette ik pas in de jaren vijftig toen hij als lid toetrad van de PTT schaakclub in Rotterdam, destijds opererend met het eerste tiental in de wat nu heet promotieklasse van de RSB. Van dat team maakten vele sterke spelers deel uit en Henk, toen al rond de 75 jaren oud, behoorde daar ook toe. Met hem heb ik

vele slachtpartijen gewisseld en een daarvan is wel eens leuk om in de aandacht te brengen van ons huidige spelersarsenaal. De partij is geen toonbeeld van hogere schaakkunst, maar had een uiterst leuk verloop. Hij werd gespeeld in de wintercompetitie van het jaar 1958, al weer ruim vijftig jaren terug....

Arie de Jong – Henk Slagman

**1. e4, e6 2. d4, d5 3. Pc3, Pf6 4. Lg5, Le7
5. Pe5, Pfd7 6. h4**

Chatard-Aljechin dus, waarin scherp spel een vereiste is! Er zijn voor zwart diverse antwoorden voorhanden, waarvan 6..., Lxg5 en 6..., 0-0 niet zijn aan te raden. Maar 6..., c5, 6..., a6, 6..., h6 en ook 6..., f6 zijn allemaal wel speelbaar.

6..., c5

Wit kan nu ruilen op e7, waarna zwart het beste met de koning terugneemt. Maar wit was (ook toen al) in een eigenwijze bui en koos voor een zet, die als minder sterk te boek staat:

7. Pb5, f6!

Wat moet wit nu? De bui hing er nog dus het werd:

8. Lxf6?

Een weldenkend mens doet zoiets niet! 8..., gxf6 is voldoende, hoewel de zwarte koning tegen de tocht wel een sjaal om moet doen. 9. Dh5+, Kf8 10. Th3, Da5+ 11. c3 verschaft zwart echter voldoende ruimte de koning een uitweg te verschaffen. Zwart, een dagje ouder, vertrouwde het kennelijk niet helemaal en besloot tot:

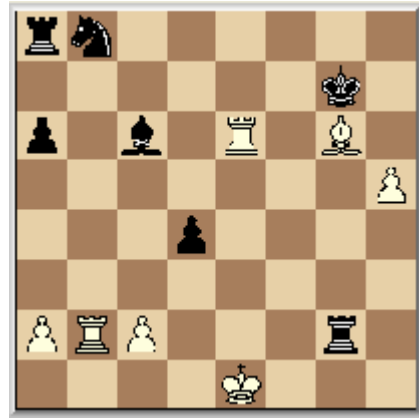
8..., Pxf6 9. exf6, Lxf6 10. dxc5, 0-0 11. Ld3, a6

Wit nog altijd doldriest:

12. Pd6

Dit is van het goede teveel!

12..., Da5+ 13. Dd2, Dxc5

Wit verkeert nu in zorgelijke omstandigheden. Naast de aanval op het paard is Lxb2 gevolgd door Lc3 een niet misselijke dreiging! Na het doldrieste moest er nu dus aan de bak worden gegaan!

14. Pxb7, Lxb7 15. Th3!?, Lxb2 16. Tb1

En nu mag zwart met zichzelf in conclaaf. De lopers staan op een lijn waar de witte toren op b1 op prooi belust geduldig wacht. 16..., Lc3 17. Lxh7+, Kxh7 18. Txc3, De7 19. Ph3, Kg8 20. h5, e5 21. h6, Ta7 22. Tg3, Tf7 23. Pg5 laat het voordeel van stukwinst verdwijnen... Het werd dan ook:

16..., Dd4 17. Pf3, Df6 18. Pg5, g6

Wit moet nu weer iets nieuws bedenken....

19. Pxb7!?, Kxh7 20. h5, Kg7 21. Lxg6

En nog altijd wacht de witte toren geduldig...

21..., Lc6

Wit moet nu weer de jacht openen:

22. Tf3, De5+ 23. Te3, Df4

Zwart besloot de loper aan zijn lot over te laten, maar nog altijd met een stuk meer afruil af te dwingen.

24. Txb2, d4 25. Txe6, Dxd2+ 26. Kxd2, Txf2+ 27. Ke1, Txc2

Wit heeft nu een prachtige stelling bereikt.

28. h6+ is voldoende voor winst!

28..., Kf8 De koning mag h6 niet nemen

29. Tb7, Ld7 30. Teb6, Pc6 31. h7, Ke7

32. Txc6, Tg5 33. Ld3 enz.

Wit draaide de manoeuvre echter om en moest toen maar afwachten of het zou uitdraaien op verlies of misschien remise:

28. Tb7+, Lxb7 29. h6+, Kxh6!

Nu wel!

30. Le4+, Kg5 31. Lxb7

Hierop had wit zijn plan gebaseerd, beide torens staan aangevallen.

31..., Txc2?

Dat had wit wel verwacht, maar zwart heeft beter met 31..., Tg1+!! 32. Kf2, Ta7 33. Kxg1, Txa7 en behoudt dan een paard meer.

32. Lxa8, Txa2 33. Td6!

Tot zover had wit 28. Tb7+ bekeken. Het zwarte paard staat opgesloten. Mogelijk is nu nog 33..., Ta4 34. Td8, Tb4 35. Ke2, Kf5 36. Kd3, Ke5 37. Td5+, Ke6 38. Txd4 en remise is een feit. De praktijk:

33..., a5 34. Txd4

Remise.

Het dagboek kent nog veel meer herinneringen, het is dan ook bijna een eeuwboek....

Zo'n andere herinnering is Freek Strooband. Freek was lid van PTT, later van Steinitz, nog later van Schiebroek. Tot zover weet ik het. Een sterke speler, waar ik altijd flink moeite mee had. Freek maakte vaak deel uit van het Rotterdamse PTT team in de strijd om het Nederlandse PTT clubkampioenschap. Niet minder dan 11 maal werd dat landelijke

kampioenschap veroverd, met als beloning een zilveren theelepeltje met als inscriptie een jaarvermelding, als persoonlijke herinnering voor de leden van het winnende team. Uiteraard was er ook een wisselbeker aan verbonden. De beker is al jaren uit het zicht verdwenen, zo ook mijn volledige schat aan roerende artikelen voor wachtende thee- cq. koffiekopjes...

Freek is deze zomer overleden, naar ik meen, 87 jaar oud.

Uit 1954 stamt de volgende partij, gespeeld in de wintercompetitie van PTT.

Freek Strooband – Arie de Jong

1. c4, Pf6 2. Pc3, g6 3. Pf3, Lg7 4. g3, 0-0
5. d4, d6 6. Lg2, Pbd7 7. 0-0, c6 8. b3, e5 9. e4, Te8 10. Te1

Een stelling zoals door ons allen in vergelijkende wijze wel eens op het bord is gebracht.

- 10..., Db6 11. Pa4, Dc7 12. Lb2, h5

Om Pf6 een veld te geven ter voorbereiding van een aanval op de koningszijde. Nu g3 is gespeeld is h5 voor het paard geen optie.

- 13.h3, Ph7 14. Dd2, Phf8

Zonodig kan het paard nu naar e6.

15. Tad1, a6 16. Lc3, b5 17. Pb2, Lb7 18. Kh2, a5 19. cxb5, cxb5 20. De3, b4 21. Ld2, exd4 22. Pxd4, Db6 23. Lc1, d5 24. f3, dxe4 25. fxe4, Pc5

Zwart meende hier een goede stelling te hebben opgebouwd, maar er is toch een minpuntje bij en Freek vond dat:

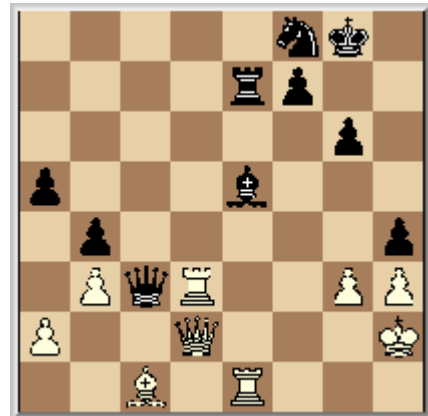
26. Pc4!, Dc7 27. Pb5, Dc6 28. Pbd6, Te6 29. Pxb7, Pxb7 30. e5!

Goede raad is duur....

- 30..., Dc8 31. Pb6, Db8 32. Pxa8, Dxa8 33. Df4, Dc8 34. Lxb7, Dxb7 35. Td6, Te7 36. Dd4, Df3

Zwart moet het nu hebben van het scheppen van complicaties.

37. Df4, Dc3 38. Dd2, Lxe5 39. Td3, h4!?

40. Txc3, bxc3 41. Dd1, Lxg3+ 42. Kg2, Txe1 43. Dc2, Pe6 44. Dxc3, Te2+ 45. Kf1, Tf2+ 46. Kg1, Txa2

Een ongelukkige standplaats!

47. Lb2, Kf8 48. Dc8+

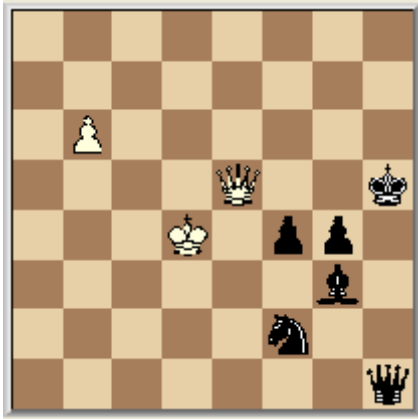
48.Dc1 gevolgd door 49. Db1 zou de toren hebben opgeleverd...

- 48..., Ke7 49. Db7+, Kd6 50. Db6+, Kd7 51. Db5+, Ke7 52. De2, f5?

De zwarte koning had een wit veld moeten opzoeken...

53. Lf6+, Kxf6 54. Dxa2, Pf4 55. Dxa5, Pxb3+ 56. Kg2, Pf4+ 57. Kf3, g5 58. Dd8+, Kg6 59. b4, g4+ 60. Ke3, h3 61. Dd1, h2 62. b5, Ph3 63. b6, Pf2 64. Dd5, f4+ 65. Kd4, h1D 66. De6+, Kh5 67. De5+

Remise! Door dit halve verliespunt (of was het een half winstpunt?) kwam ik in de eindstand van de PTT wintercompetitie van dat jaar ook precies die waarde tekort in de race om de titel met mijn eeuwige rivaal (en grote vriend) Cor Smit. Zo heeft iedere uitslag zijn betekenis.

DERDE OPENT MET EEN OVERWINNING

Niet alleen het vijfde maar ook het derde moest al vroeg in het nieuwe seizoen aan de slag in de RSB-competitie. Op 22 september stond de eerste ontmoeting met de buitenwereld op het programma en wel in Maassluis. Het werd een benauwde $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ overwinning, maar de bordpunten zijn minder belangrijk dan de wedstrijdpunten en die zijn er gewoon 2. De weg naar promotie is geplaveid!

De uitslagen:

Marcel Bergen – Arend Bongers	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Gert Dijkstra – Frits Steenbergen	1-0
Menno Poot – Hidde Valk	1-0
Michael Kroes – Henry Pijpers	0-1
Corry Vreeken – Rutger Cogenbach	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Piet Vreeken – Jan de Korte	0-1
Sade Mojtaba – Jaap van Meerkerk	0-1
<u>Paul Blok – Bram de Knecht</u>	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
	$3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$

Peter Weeda verschaft inzicht over het verloop van de wedstrijd:

“Het nieuwe derde opende het nieuwe seizoen met een uitwedstrijd tegen een oude bekende: Maassluis, nog steeds spelend in hun enigszins merkwaardige honk. Bij binnenkomst vele bekenden en jawel, ook het echtpaar Vreeken dat het team tegenwoordig versterkt. Van te voren was uitgerekend dat het net zou moeten lukken. Maar zowel om 9 als 10 uur nam de frons om mijn gelaat stevige vormen aan, goed gaat het zeker niet.

De eerste die klaar is met zijn partij is nieuwkomer Arend Bongers, gelijk maar aan bord 1. Geplaagd door kiespijn neemt hij een snelle remi, in een licht verdachte stelling. Dat kan, want het idee was: boven blijven staan en we hebben veel scorend vermogen eronder. Jaap van Meerkerk zijn stelling was tweesnijdend. Maar ineens, voor mij zo out of the blue, openen zich allerlei lekkere lijnen naar de vijandelijke koning en Jaap slaat toe. Punt! Hij is er erg blij mee.

Hidde Valk is weer terug in het team gelukkig. Altijd alles of niets, altijd de beuk. Ditmaal liep dat niet geheel als gepland, hij verliest een kwal als zijn tegenstander gaat offeren en weet er zich niet uit te schwindelen. Ook zwager Rutger Cogenbach geeft remi, waar hij zo op het oog nog wel een klein kansje heeft. Het viel achteraf tegen, dus een terechte uitslag.

Dan Jan. Dat rijmt. Een duwpartij, Jan de Korte is niet zoals Hidde. Maar hij kreeg eens steeds lekkerder stelling en won netjes na een kleine combi.

Na 26. Db1 van wit was deze stelling ontstaan:

26..., Pc3

Eigenlijk heeft 26..., Tc8 de voorkeur.

27. De1, Tc8 28. Lf2, Td8 29. Pb1, Pxb1 30. Lxb1, Lc4 31. Lxd4, Dxd4+ 32. Tf2, Dd1

Wit gaf op, er gaat veel materiaal verloren. Dat was dus 3-2 voor, maar reden tot enige zorg aan de drie resterende borden.

Taaie Bram de Knecht overleeft vele verloren stellingen, weet steeds nog iets te verzinnen en haalt zowaar nog remi eruit en daar rekende is al niet meer op. Henry Pijpers stat uit de opening goed, wint een pion maar wordt dan wel heel ver naar achteren gedrongen. Hij lijkt lang te bezwijken maar ook hij is taaie en weet steeds net de juiste verdediging te vinden. In tijdnood offert hij een kwal, opent vele lijnen en hakt ineens er van alles af. Mooi punt!

Frits Steenberg tot slot staat de hele tijd wat minder, maar moet op het laatst opgeven tegen zijn ervaren tegenstander, Maar de winst was al binnen, en als we in deze klasse zo deze indeling eens bekijken is er van alles mogelijk. We houden u op de hoogte.”

Jaap van Meerkerk acteerde aan bord 7 en beleefde een merkwaardig Klassiek Geweigerd Damegambiet. De zwartspeler bediende zich van een soort Manhattan Verdediging, maar dan zonder Pf6 te spelen. De partij is het naspelen waard!

Van Meerkerk – Mojtaba

1, d4, d5 2. c4, e6 3. Pc3, Lb4?!

De van oudsher bekende openingstheorie klasseert deze zet niet, maar iedere verandering is het proberen waard en deze zet is dus ook doorgedrongen tot de nieuwe ideeën.

4. Pf3, Pc6

4..., dxc4 5. Da4+, Pc6 6. e4, Pf6 7. Lg5, h6 8. Lxf6, Dxf6 9. Lxc4, Ld7 lijkt alleszins redelijk voor zwart te zijn.

5. Lg5, f6 6. Lh4, Pge7

6..., g5 7. Lg3, dxc4 8. e3, h5 9. h3, h4 10. Lh2, Lxc3+ 11. bxc3, Pa5 12. Lxc4, Pxc4 13. Da4+, Dd7 14. Dxc4 is gunstig voor wit.

7. e3, Ld7 8. Dc2, 0-0 9. Ld3, g6 10. 0-0, Lxc3 11. Dxc3, Kg7 12. Tfe1, g5 13. Lg3, h5 14. h4, g4 15. Pd2, f5 16. b4, Pg6 17. b5, Pce7

Een stelling die om een strategie vraagt.

Beide partijen hebben belangen op een andere vleugel. Voor de hand ligt dus 18. c5, a6 19. a4, f4 (zwart moet ook wat doen) 20. exf4, Pxf4 21. bxa6, bxa6 en wit staat goed.

18. f3, Tf7

Slapjes. Nu wit de c-pion niet heeft opgespeeld, had zwart daarvan kunnen profiteren met 18..., dxc4! 19. Lxc4, Pd5 (20. Lxd5, exd5 21. Dxc7, Dxc7 22. Lxc7, Lxb5) en zwart mag dan niet klagen.

19. fxg4, fxg4 20. Tf1, c6

Beter: 20..., Pf5 21. Lxf5, exf5

21. Txf7+, Kxf7 22. Tf1+, Kg7 23. e4, Tc8 24. c5, cxb5 25. Le5+, Pxe5 26. dxe5, b6 27. Pb3

Zwart heeft de kansen doen keren.

27..., bxc6 28. Pxc5, Db6 29. Tc1, Pg6 (of Lc6) en zwart heeft goede zaken gedaan.

27..., a5?? 28. Dd2

Wit springt in het gat van de markt....

28..., a4?

Zwart blijft op de verkeerde weg...

29. Df4, Pg6 30. Df7+, Kh6 31. Tf6, Dg8

32. Dxd7, axb3 33. axb3, bxc5?

Te proberen was nog 33..., Txc5 (verhindert 34. exd5 wegens 34..., Txd5 35. Txg6+, Dxg6 36. Dxd5, exd5 37. Lxg6, Kxg6)

34. exd5

Nu direct beslissend.

34..., Tf8 35. Txg6+, Dxg6 36. Lxg6, Kxg6 37. Dxe6+, Kg7

Zwart gaf niet op, maar speelde door tot wit 2 dames voorstond

HEUGENISSEN AAN ROKERS

Roken of niet roken is een netelige vraag opwerpen. Hij doet in deze tijd opgeld nu in gelegenheden waar rook- en drankstoornissen vaak samen komen en vooral de kleine drankenutbaters tegensputteren tegen het dwingend voorschrift van Klink. Zij vinden het maar klinkklare onzin.

Stoppen valt dan ook niet mee en de keuze wordt moeilijker naarmate de verslaving aan tabak toeneemt. Nu ik al vele tientallen jaren dat stadium (van zeer hevige verslaving) achter de rug heb, beklijven de herinneringen ook aan schakende tegenspelers vaker..

Het is een goede zaak, dat tijdens KNSB wedstrijden het rokende tijdverdrijf binnenskamers is ingewisseld voor een run naar de buitenlucht om toch aan de "trekken" te komen. De RSB is nog niet zover en er zijn nog clubs waar de lucht te snijden is wanneer je daar binnentreedt voor een competitiewedstrijd. Ook wordt soms getracht een compromis te vinden tussen voor- en tegenstanders van het bederfelijk kruid dat de mens vroegtijdig ten grave kan dragen. Er wordt dan een

tijdsmoment verordonneerd waarop de dampkring zijn intrede mag doen.

Dit overpeinzende moest ik terugdenken aan een schaakspeler, lid van een club waar ik ook mijn spelletje speelde, een man waar schaaktechnisch geen rekening mee behoefde te worden gehouden. Wel echter met zijn tomeloze hang naar het roken van een pijp. Het was in de oorlogsjaren en wel in het vroege voorjaar van 1945, een verduiveld slechte tijd, waarin het bijna niet mogelijk was iets rookbaars op de kop te tikken. Wel was er de hooggeroemde "eigen teelt", ook wel Fleur de matras gedoopt, maar die kostelijkheid was slechts bereikbaar voor zeer hoge geldschattingen van de rokende liefhebber. Indertijd ging 50 gram van dat goedje voor zo'n vierhonderd gulden over – of liever onder - de toonbank. Je moest dan ook nog wel zo'n adresje weten te vinden.

Nu had ik een oom (en hier is de vergelijking met Godfried Bomans, die ook overal onverdachte familieleden had zitten, duidelijk) die sigarenwinkelier van beroep was met daarnaast zijn eigen fabriekje waar hij sigaren maakte. Nu waren beide kanten van zijn nering in die dagen wel op sterven na dood. Er was geen tabak voor sigaren en sigaretten waren – zo zij er waren – slechts op een distributiebon verkrijgbaar in de hoeveelheid van 20 stuks per week voor een volwassene. Zo'n jonge aap, als ik destijds was, kwam daar niet voor in aanmerking, maar ik eiste wel van vaders bon mijn aandeel...

In de "voorraad" van die oom dan bevonden zich echter nog wel overblijfselen uit beter dagen, namelijk de stelen van tabaksbladeren, die uiteraard niet in de gefabriceerde sigaren waren verwerkt. Van het bestaan van die overblijfsels was ik op de hoogte, hetgeen het eerder aangeduide lid van mijn club ter ore kwam en hij schoot mij aan om daarvan te mogen profiteren...

Als ik voor het schaakspel zorgde en de stelen, dan bracht hij zijn pijp mee en

zouden we een paar potjes wisselen. Het eerste met hem gewisselde spel werd opgenomen in een hoeveelheid “Vingeroefeningen”, die ik nog beschreven heb staan. Het verloop daarvan mag als gelardeerde bijdrage van die anekdote beslist niet ontbreken in dit verhaal!

Het ging zo:

Wit: **ik** Zwart: **hij**

1. d4, d5 2. c4, h6

Lurkend aan de pijp, die vreselijke dampen en geuren verspreidde in mijn moeders pas geboende keuken, produceerde de fotograaf, want dat was zijn beroep, zulk soort zetten. Dat wiegde mij al direct in slaap. Dat wil zeggen, ik wilde dat varkentje wel eens snel wassen.

3. Pc3, Pf6 4. Pf3, Lf5

Nou, dat was nog eens een duidelijke uitnodiging om op jacht te gaan naar Ta8.

5. cxd5, Pxd5 6. Db3, Pxc3

Vooruit dan maar!

7. Dxb7, Le4!

Au, niet gezien en goed bekeken kan ik wel inpakken...

8. Db3, Pd5

Stuk achter, wat nu?

9. Pd2, Lh7

Je zou bijna denken, dat die tweede zet deze terugtocht in zich had!

10. e4, Pb6 11. d5, g5?! 12. Lb5+, P8d7

13. 0-0, Lg7 14. a4, Tb8 15. a5, a6

16. Lc6, Pa8 17. Da4, Le5

Zwart moet wat doen, want onder de bedrijven door had ik zwart al lekker in de greep.

18. Pc4, f6 19. Ld2, Lxe4

Ietwat overmoedig?

20. Pxe5, fxe5 21. Dxe4

Zo had ik zowaar mijn stuk terug gekregen. Nu dan maar de ene na de andere foto van de fotograaf zelf maken!

21....Txb2 22. Lc3 Tb3 23. Lxe5, Tf8

Heb je nog wat voor een pijpje? Ja, even wachten dan, want ik moet de geplette stelen eerst nog wat fijner zien te krijgen.

Puf, puf, puf, blauw, blauw, uche, uche, ja, nou kan ie wel weer.

24. Dg6+, Tf7 25. f4, Te3 26. fxe5

Toen ging de pijp weer uit en ook de partij.

In die oorlogswinter werden er dus ook wel grootmeesterlijke taferelen opgevoerd... Hoofdzaak was, dat v.d.H, die ik vervolgens nog tweemaal opbracht, voldaan naar huis ging. Hij had tenminste weer eens kunnen roken en dat vergoed alles was je daarvoor in ruil te slikken krijgt.

Bij Steinitz was er ook een fervent sigarenroker, die het bestond de rook naar beneden toe over het bord te blazen, zodat je de daarna opstijgende walm in je gezicht kreeg. Ik heb er menig proestbui gehad. Zo ook te Zwijndrecht, bij een bezoek aan die club, waar mij eenzelfde present werd overhandigd. Ik was in staat om op te geven en weg te rennen.... maar het clubbelang eiste mijn lichamelijke ondergang en ik bleef de partij uitzingen tot het moment dat remise aanbieden aannemelijk werd.

Een laatste herinnering wil ik u ook niet onthouden. En die betreft een bezoek aan de Residentie Schaak Club in, uiteraard, Den Haag. M'n opponent die dag was een man van Russische origine. Hij had een plat koffertje bij zich en ik vroeg me al af of ik soms op “borjst” zou worden getrakteerd, maar niets bleek minder waar!

Onder het schaken kwam ik er wel achter. De man had voor zich op tafel een pakje van die lange Russische saffies.

Op het moment dat de eerste zet werd gepleegd, zaten er daar nog vier in. Die werden er in recordtempo doorheen gepaft. Dat ging zo: heel lange halen, zodat er aan de sigaret een vurige punt ontstond. Was hij voldoende de lippen genaderd, dan werd een volgende pinkel gepakt en tegen de vuurpunt gehouden. De peuk in de

asbak en op naar de volgende sigarettenwisseling.

Nadat de eerste vier in de asbak waren beland, ging de koffer open! Die bleek gevuld met een groot aantal volle pakjes.

In de loop van de partij, die zo'n drie en een half uur vroeg, verdwenen op die manier 84 lange Russen naar het hiernamaals. Maar wij, de Rus en ik, bevonden zich in een blauwe deken van rook. En uit die wolk kwamen mijn stukken zegevierend te voorschijn. Speltechnisch gezien was het een Aljechin van mijn kant met de 4. f4 variant. Ik besloot mijn d-pion via e5 met die f-pion te ruilen, waar ook het thematische Lf5 had gekund. Verder liep alles zoals het moet met Dd7, f6 en 0-0-0 en zo kreeg ik een mooie koningsaanval, waarbij ik zelfs de dame kon winnen, maar de voorkeur gaf aan een mataanval.

28. Kf1, Df3+ 29. Kg1, Lg5 30. De2, Le3+ 31. Tf2

Hier kan zwart op e2 de dame nemen, maar het slot was:

31..., De4 32. Te1, Th8

Wit gaf op.

Wie wil er na deze wederwaardigheden, nog eentje opsteken?

HET EERSTE ONTHUTST....

Het was prachtig weer, die zaterdag op 27 september. Een prima bijkomstigheid van de eerste wedstrijd van ons eerste in het nieuwe KNSB seizoen. Op tijd tafels en stoelen gearrangeerd, borden, klokken en stukken gezocht. Ja, gezocht, want onze normale bergplaats was leeg! Consternatie sloeg toe! John, pedel, lafeneur en ook onze noodklok, bracht uitkomst. Onze zaken waren overgebracht naar een andere lokaliteit.

We moesten afzien van de deelname van Jos van der Kaap, werkzaamheden bonden hem elders. Als vervanger trad aan Cander Flanders, tramspecialist, in welk voertuig hij gewoontegetrouw telefonisch moest worden benaderd of hij misschien al op weg was. Ja, dus. En niet eens zo gek lang te laat binnen!

De wedstrijd, overgoten met zonneschijn, niet veel later overgoten met duistere voorvoelens. Het ene bord na het andere verkeerde binnen de kortste keren in mineur! Al vroeg, binnen enkele uren, profeteerde ik bij eerdergenoemde John, dat het zou uitdraaien op 1-7.... Misschien dat dit nieuwe bewijs van mijn helderziendheid ook in betaalde werksfeer kan worden omgezet. Ik heb al kaartjes laten drukken voor verspreiding in en rond Rotterdam.

Wie was dan dat ene lichtpuntje in mijn optiek? Jaap Staal, hij had voor een paar boeren een stuk binnengehaald. Dat zou dus wel op een Zeeuws drama uitdraaien.

Naar de Zeeuwen, uit Axel ditmaal, waren hun spreekwoordelijkheid getrouw: ze waren zunig....

Cander, het laatst aan tafel, was het eerste klaar met spelen. In een Slavische Verdediging, die hij kreeg tegengespeeld, kostte een onoplettendheid hem een pion.

In deze stelling dient de opmars van de e-pion te worden vooraf gegaan met 12. Td1. Deze wetenschap was even ontvlucht uit Canders brein.

12. e4??, Lxc3 13. bxc3, Pc5

Met dubbele aanval op een ongedekte dame (ik hoop niet dat regeringscensuur mij zal achterhalen) en die centrale boer, met als gevolg: de rest van de pot achter de feiten aanlopen....

Een tweede lichtzinnigheid leverde de Zeeuw een nieuwe babbelaar op en even later had hij zelf de hele trommel vol!

Cander, een volgend maal iets vroeger opstaan....of wat minder laat naar bed misschien?

Ook Henk de Kleijnen was niet punctueel genoeg in zijn drang via een Colle opening zijn tegenstander in de collectie op te nemen. Nu was die Colle een Belg en een tegenstander met bloedbanden uit dat Zuid-Nederlandse rijk moet je zo'n opening niet voorleggen...

Na 14 zetten begonnen de moeilijkheden al:

De diagonaal a8-h1 is een prooi voor zwart geworden. Henk speelde hier, en niet geheel onterecht:

15. h3, Pge5

Beter was dan ook nog: 15..., Pde5! Na 16. hxg4, Pxf3+ 17. Lxf3, Dxf3 18. Dxf3, Lxf4 en wit staat er niet best meer voor.

16. d5

Te doen was nog: 16. Kg2, maar dan staat de majesteit ook nog eens op die betwiste diagonaal....

16..., exd5 17. Pd4, Df6 18. f4, Pc4 19. Lc1, Tfe8

Wit staat meer dan onbehaaglijk.

20. Dd3, Pc5 21. Df3, Pe4 22. Dg2, c5

De steunpunten gaan ook nog naar Marktplaats....

23. Pf3, Pcd6

Pion g3 is het volgende doel.

24. Pe5, Pf5 25. Lb5, Pexg3 26. Lxe8, Txe8 27. Td1, Pe4 28. Kh2, Ph4 29. Dc2, Txe5

Zwart kijkt niet op een kwalletje meer of minder....

30. fxe5, Dxe5+ 31. Kg1, Dg3+ 32. Kf1, La6+

Een laatste officier wordt naar het front geroepen en dwingt de koning tot overgave.

En dat was binnen 2 uur al 2-0 achter. En op het desastreuze vervolg behoefde niet lang te worden gewacht!

Een weinig later kwam Leo de Jager mij vragen of hij remise mocht accepteren., als dat zou worden aangeboden. Zo'n uitslag zou voor het team nog wel eens een hart onder de riem kunnen betekenen! Na 20 zetten deed de witspeler dan ook dat voorstel in deze stelling:

Er is geen reden om niet aan te nemen.
Goed beschouwd staat wit nog altijd beter.

Sturm en Seeleman wedijverden om wie de volgende mocht zijn om de wapenen neer te leggen.... Het werd Pieter.

Belaagd door een stortvloed van stukken wist hij de koning steeds in schijnbare veiligheid te brengen. Toen hij de vloed had ingedamd bleef er een eindspel zonder kansen over.

Na 16 zetten was er het eerste gegooi in de glazen, toen Pieter f7-f5 produceerde.

17. Pg3, b6 18. Th4, Ld7 19. Kd2

Wit mobiliseert!

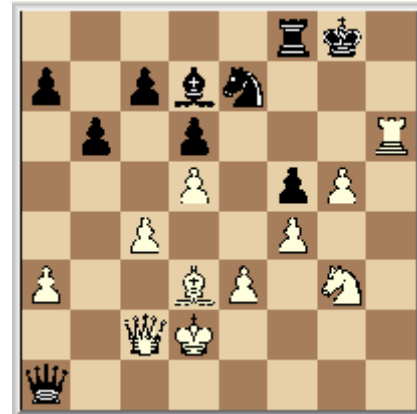
19...., Tae8 20. Tbh1, Tf6 21. Tf4, Tef8 22. a3

De romantiek wordt afgewisseld door een adempauze, een voorbeeld dat niet door Pieter in acht werd genomen! Schaken wil je, schaken zul je! Dus:

22...., g5 23. hxg6 e.p., Pxd6 24. Tf3, Pe7 25. Ph5, Tg6 26. Pf4, Tgf6 27. Tfh3, Kh7 28. g4

Wit wil nu bloed zien.

28...., Tg8 29. Ph5, Tff8 30. f4, Dh8 31. Pg3, Tg6 32. g5, Kg8 33. Txd6, Txd6 34. Txd6, Da1

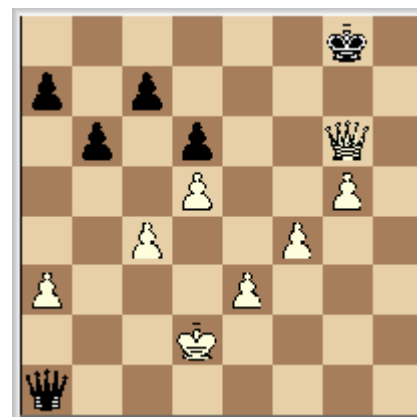

Nog is de zwarte koning niet verloren, maar het zijden koordje ligt al om de hals....

35. Ph5, Kf7 36. Pf6, Lc8 37. Th7+, Kg6 38. Txe7, Th8

Zou er dan nog een tegenkans komen?

39. Th7, Txd7 40. Pxd7, Kxd7 41. Lxf5+, Lxf5 42. Dxf5+, Kg8 43. Dg6+

Zwart geeft op. Het eindspel is gemakkelijk gewonnen voor wit. Hij ruilt de dames en de r est is kinderspel.

Bijna gelijktijdig streek ook Jan Seeleman de vlag. Hij werd mat gezet en ook bij hem was de samenwerking van de vijandelijke stukken te machtig. Uit een Franse partij ontspon zich een strijd op 2 vleugels,

omdat beide koningen naar een andere kant waren uitgeweken. Het verschil werd spoedig duidelijk: wit kwam niet aan aanvallen toe en zwart wel.

Na zet 16 van wit is dit de stelling:

Hier verkeert wit op een tweesprong. De loper kwam van d3 en wordt onttrokken aan de aanvalsmogelijkheden, die hadden kunnen worden ingeluid met 16. h5, gevolgd door g4. Toch is er ook na Lb5 in feite nog weinig aan de hand.

16... Lxd4 17. Pxd4, Pc5

Hier heeft wit nog altijd de kans wat te ondernemen, bijv. met 18. h5, maar Jan koos voor het wegspeken van de koning uit de c-lijn:

18. Kb1, a4 19. Tc1, Db6

Zwart had hier ook: 19... a3, maar 20. b3, Pe4 21. c4, Pc3+ 22. Ka1, Db6 23. Th3, Lb7 24. Tg3, Pxb5 25. Pxb5, Dxe3 26. Txe3, dxc4 27. bxc4, Lxg2 leert dat wit, hoewel met een pion minder, nog wel uit de voeten kan.

20. c4, Lb7 21. cxd5, Lxd5 22. Ld3, Pb3!

Wit verkeert nu in grote nood. Hij is vrijwel gedwongen zijn koning pat te zetten.

23. axb3, axb3

Ere dreigt nu 24... Ta1+ en de dame gaat mat geven.

24. Tce1, Da5 25. Kc1, Da1+ 26. Lb1, Tfc8+ 27. Kd2, Dxb2+ 28. Lc2, Txc2+ 29. Pxc2, Dxc2#

De wedstrijd was hiermee al verloren (1/2-4/2) en het wachten was op meer onheil...

Leo Verhoeven wist eigen onheil af te wenden en bracht zijn stelling in evenwicht na 26 zetten., waarna tot remise werd besloten, waarvoor de inmiddels bereikte tussenstand in de wedstrijd een geldige reden verschafte. De partij kende weinig hoogtepunten.

Onze hoop op een bevredigend resultaat was gevestigd op Jaap Staal. Tegenstander Versporten meende een pion te verschalken, het werden er zelfs twee. De prijs was echter een stuk...

17. Pb5, Da5

Mogelijk: 17... De7 18. c3, cxb5 19. cxb4, Lb3 20. Lc5, De6 21. Lxb5, Txd1+ 22. Txd1, Tec8 met moeilijk te beoordelen stelling. Zwart heeft een kwal voor een pion en staat er toch wel het beste voor.

18. c3, Lf8 19. b4, Dd8 20. Pxa7

Een dapper besluit, waar ook 20. Pa3 een overweging waard was.

20... Db8 21. Pxc6, bxc6 22. Dc2, Ph5

Past in de voorgenomen plannen van zwart: aanval openen op de witte koning.

23. Lf1, Td8 24. Tdb1, Dc8

Met Lf1 heeft wit voldoende dekking tegen inslag op h3.

25. c4, f5 26. Db2, Le7 27. exf5, Lxf5 28. Te1, Lf6 29. c5, Phf4

Te overwegen was: 29... e4

30. Tad1, Pd5 31. Db3, Le6 32. b5, Pxe3 33. Txd8+, Lxd8 34. Dxe3, Lf6 35. Ld3

35..., Lf5

Een keuze: 35..., Pf4 36. Le4, Pd5 37. Db3, Df8 38. bxc6, Dxc5 39. Db5, Dxb5 40. axb5, Pb6 41. Ld3, e4 42. Txe4, Lf5 43. Te3, Lxd3 44. Txd3, maar ook dan staat zwart niet makkelijk.

36. b6

Vermoedelijk gebaseerd op de overweging dat 36..., Txa4 kan worden beantwoord met 37. Lxf5 en zwart zit in de penarie. Toch lijkt 36. Le4 sterker.

36..., Dd7 37. Lxf5, Dxf5 38. Db3+, Kh7 39. a5, Le7

39..., Pf4 om lang gekoesterde plannen alsnog in daden om te zetten, faalt: 40. a6, Dg6 41. g3, Pxb3+ 42. Kf1, Df5 43. b7, Tb8 44. Db1!! En de zaken zijn duidelijk.

40. b7, Tb8

De situatie is nu gecompliceerd. De vraag is welke weg wit nu moet inslaan. Bezie: 41. Db6 en 41. a6 of toch nog wat anders?

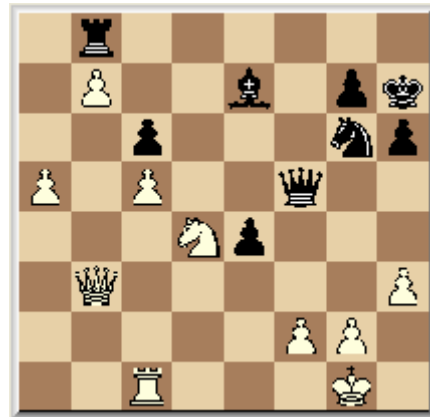
- 41. Db6, Ld8 42. Db4, Dd3 43. Pxe5, Pxe5 44. Txe5, Lc7 45. Te1, Da6 46. De4+, Kh8 47. Dg6, Dxb7 (of Tg8) 48. Te8+, Txe8 49. Dxe8+ met remise;
- 41. a6, Lxc5 42. Da4, La7 43. Dxc6, Ph4 44. De4, Dxe4 45. Txe4, Pxf3+ 46. Tc6, Kg8 47. Te6, Kf7 48. Txe5 en wit heeft wel wat, maar winst?

Wit koos voor:

41. Tc1, e4

Een keuze: 41..., Pf4 42. Dc2, Dxc2 43. Txc2, Txb7 44. Pxe5, Tc7 45. a6, Lf6 46. Ta2, Lxe5 47. a7, Txa7 48. Txa7, Pd3 49. Ta8, Ld4 50. Td8, Pc1 51. Kf1, Lxc5 52. Tc8 en de weg is nog lang met waarschijnlijk toch puntdeling als uitkomst.

42. Pd4

42..., Dd7

Zwart mist hier een mooie gelegenheid : 42..., Dg5! 43. Dc2 (43. Pxc6?, Dxc1+ 44. Kh2, Lxc5 45. Pxb8, Lxf2 en mat is niet te vermijden) 43..., Txb7 44. Pxc6, e3 45. a6, esf2+ 46. Kf1, Tc7 47. a7, Txc6 48. a8D, Txc5 49. Dae4, Txc2 50. Txc2, Lc5 en zwart heeft prima kansen op winst.

43. a6, Lxc5 44. Txc5, Dxd4 45. Txc6, Pe7 46. Tc7, Da1+ 47. Kh2, Dxa6 48. Txe7, Dd6+ 49. Dg3, Dxd3+ 50. Kxg3, Kg6 51. Kf4, Kf6 52. Tc7, g5+ 53. Kxe4, Te8+ 54. Kd5, Te5+

En door zwart opgegeven.

Nog 1 partij aan de gang. Andrzej Pietrow verdedigde zich in een Tarrasch moeiteloos. Na de 28^e zet van wit ontstond deze stelling:

Zwart heeft keuze:

- a. 28..., Te7 29. hxg5, hxg5 30. Tc8, Pb7 31. Tec4, Td1+ 32. Kg2, Pd6 33. Tc1, Txc1 34. Txc1, Pxb5 35.

axb5, a5 36. bxa6 e.p. , Ta7 37. Pd2, Txe6 40. Tc7+, Le7 41. Pe4, Ke8 42. f4, gxf4 43. exf4 met wat betere mogelijkheden voor wit;

b. 28..., Td1, zoals in de partij werd voortgezet.

28..., Td1+ 29. Kg2, Txc1 30. Lxd7, e5

Mogelijkheid: 30..., gxh5 31. Lxe6+, Kg7 32. Tf4, Tc6 met gelijke kansen.

31. Pxe5+, Kg7 32. Lf5, Pb3 33. Pd7, Pc5

34. Pxf6

Sterker lijkt: 34. Pxc5

34..., Kxf6 35. Td4, Kf7 36. f4, Ta1 37. f4, Txa4

Een verkeerde keuze. Kansen had nog geboden: 37..., hxg5 38. hxg5, Txa4 39. Td6, Tb4

Na de tekstzet is het spel verloren.

38. Td6

Ook wit doet het fout! Goed was 38. gxh6!!, Txd4 39. exd4, Pb7 40. g5, Kf8 41. g6, Pd6 42. g7+, Kg8 43. Le6+ en mat volgt spoedig.

38..., Ta1

Ook hier beter: 39..., hxg5

39. g6+, Kg7 40. Tc6, Td1 41. Tc7+, Kg8

42. Txa7, Td6 43. Kf3, Pe6 44. Te7, Pd8

45. Kf4, Kf8 46. g7+, Kg8 47. Ke5, Td1

48. Kf6, Td6+ 49. Le6+, Pxe6 50. Txe6,

Td8 51. Txb6, Tc8 52. e4, Kh7 53. Te6,

Kg8 54. e5, Td8 55. Kg6, Tc8 56. Tf6,

Tc6 57. Kxh6

Zwart geeft op.

De uitslagen gedetailleerd:

Pietrow – Kalisvaart	0-1
Seeleman – Van Vliet	0-1
Sturm – Hugaert	0-1
Verhoeven – Bolleman	½-½
Staal – Versporten	0-1
Flanders – De Putter	0-1
De Jager – Sinke	½-½
De Kleijnen – De Clerck	0-1
\	1-7

HET PK RSB EEN NABETRACHTING

Ook deze zomer werd bij de RET weer gestreden om de titels van Persoonlijk Kampioen van de RSB. Van onze vereniging zagen we Pietrow, Verhoeven, Kleinjan, Van As, Hesselmans en Siebel onder de deelnemers. De eerste 3 om het echte: groep A, de anderen in de klasse om de reservetitel, klasse B.

In het verleden hebben leden van onze club succes behaald: Mulder werd tweemaal kampioen van Rotterdam, Staal en Sturm elk eenmaal. B-kampioenschappen werden behaald door Van 't Hoenderdaal en Van der Kooij.

Pietrow heeft het aardig gedaan, hij eindigde als vijfde, Verhoeven en Kleinjan eindigden respectievelijk als 22^e en 33^e. In de B-klasse werd Van As 15, Hesselmans 26 en Siebel 29.

Pietrow brengt hierna enkele door hem becommentarieerde partijen onder uw gewaardeerde aandacht.

Uit ronde 2:

K. Drozdowski – A. Pietrow

Caro Kann

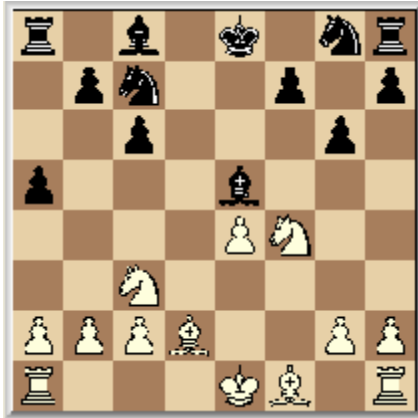
1. e4, c6 2. d4, d5. 3. f3, g6 4. Pc3, Lg7 5. Le3, a5

Origineel, maar beter is 5..., Db6 met uitstekend spel.

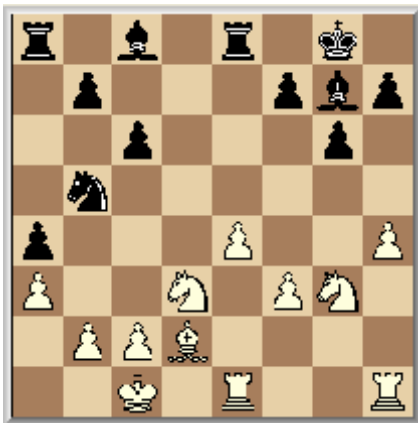
6. Dd2

Een oppervlakkige zet. Correct was 6. exd5, cxd5 7. Pge2, Pf6 8. 0-0 met iets beter spel. Nu komt zwart uitstekend te staan.

6..., Pa6 7. Pge2, Pc7 8. Pf4, dxe4 9. fxe4, e5! 10. dxe5, Dxd2+ 11. Lxd2, Lxe5

12. Le2, Pf6 13. Pd3, Ld4 14. 0-0-0, 0-0
15. Lf3, Pg4 16. Tde1, Te8 17. h3, Pe5
18. Pce2, Pxf3 19. gxf3, Lg7 20. Pg3, a4
21. a3, Pb5! 22. h4

Het cruciale moment van de partij.

22..., Pd6?!

Het simpele 22..., Pd4 23. Tef1 (23. Thf1, Lh3) 23..., Le6 24. h5, Lc4 is beter.

Na de tekstzet neemt wit het initiatief over, waarop zwart in het vervolg geen goede parade kan verzinnen.

23. h5, Pc4 24. hxg6, hxg6 25. Lh6, Pe5 26. Pxe5, Txe5 27. f4, Te8 28. e5, Le6(?)

Zwart gaat hier gewoon ten onder. Een reële kans bestond in afwikkeling naar een toreneindspel met 28..., Lxh6! 29. Txh6, Le6 30. Pe4, Kg7 31. T1h1, Ld5 32. Th7, Kf8 33. Te1, Lxe4! 34. Txe4, Kg8 35. Th1, Ted8. Wit staat dan actiever, wat in een eindspel met 4 torens vaak de doorslag geeft.

29. Lg5!, Ld5 30. Thg1, b5 31. Ph5!., f5(?) 32. Lf6, Lh6 33. Txg6+, Kh7 34. Tg3, Tg8 35. Lg5, Lxg5 36. fxe5

Zwart geeft op.

Uit ronde 6:

A. Pietrow – M. Schroër

1. e4, e5 2. Pf3, Pc6 3. Pc3, Pf6 4. Lb5, Pd4 5. Pxd4, exd4 6. e5, dxc3 7. exf6, Dxf6 8. dxc3, De5+ 9. Le2

In de laatste ronde van het PK deed Schroër tegen Oscar van Veen hier 9. De2. Een paar zetten later werd tot remise besloten en prolongeerde Van Veen hiermee zijn titel.

9..., d5

Voor 9..., Lc5 zie A. Pietrow – C. van Drunen, Almere 2007/2008 (clubblad 4 april 2008)

10. 0-0, Le6 11. Te1, 0-0-0 12. Lg4, Df6 13. Lxe6+, fxe6 14. Dg4, Te8 15. Le3, Dg6 16. Dxc6, hxc6 17. Ld4

Met als plan pion e6 vast te leggen, wat uiteindelijk tot gelijk spel leidt. Verkeerde beslissing. Veel sterker is: 17. Tad1 met druk op het zwarte centrum. Bijv.: 17..., Ld6 18. g3, c5 (18..., Kd7 19. f4) 19. c4!, d4 20. Lg5

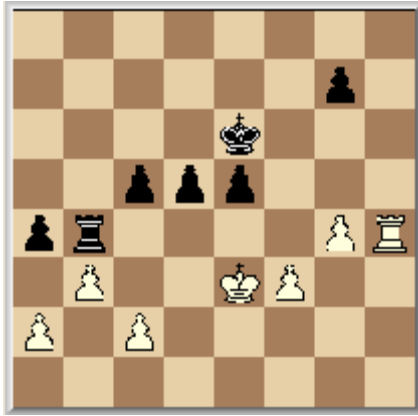
17..., Ld5 18. Le5, Kd7 19. Te3, Lxe5 20. Txe5, Th5 21. Tae1, Kd6 22. T5e3

Voor geïnteresseerden: Na 22. f4, Txe5 23. Txe5 (23. fxe5? En deze pion wordt zwak) 23..., Tf8 24. g3, Tf5 25. Txf5, gxf5 26. Kf2, e5 27. fxe5, Kxe5 28. Ke3 ontstaat een pionneindspel waarin zwart wat actiever staat.

22..., e5 23. Tg3, Te6 24. Tg4, Tf5 25. f3, Tef6 26. h3, Tf4 27. Txf4, Txf4 28. Kf2, g5 29. Ke3, b5 30. g3, Tf6

Op het bord is een stelling verschenen, waarin wit passief moet toekijken, terwijl zwart rustig kan manoeuvreren en de positie van zijn stukken kan verbeteren.

31. TH1, Ke6 32. Th2, c5 33. Th1, a5 34. Th2, a4 35. Th1, Th6 36. Th2, Kf5 37. Th1, Tb6 38. g4+, Ke6 39. h4, gxh4 40. Txe4, b4 41. cxb4, Txb4 42. b3

42...., c4

Te gehaast! Veel sterker is 42...., axb3!, maar met nauwkeurig spel kan wit tot het evenwicht bewaren: 43. axb3, c4 44. bxc4, Txc4 45. Kd3, e4 46. fxe4, Txe4 47. Th8!, Tgx4 48. Te8, Kd7 49. Tg8, Ke8 (49. Tg1, Kd4! =) 50. c3 (50. Ke3, d4 51. Kf3 is ook voldoende) 50...., Kf7 51. Td8, Tg5 52. Kd4 =

43. c3!

43. a3? faalt op 43...., cxb3 en zwart wint.

43...., Tb7 44. bxc4, dxc4 45. g5, Kd5 46. f4, exf4 47. Txf4, Te7+ 48. Kf3, a3?

Juist is: 48...., Te5! 49. Tf7, Tgx5 50. Ta7 = Na de tekstzet kan wit pion a3 winnen, maar of dat genoeg is om de partij te winnen? Bijv.: 49. Tf5, Kc6! 50. Ta5, Td7! 51. Kf4, Td2 52. Txa3, Tf2 53. Ke4, Tg2 54. Kf5, Tg3 55. Kg6, Kb6 en het is nog onduidelijk.

Met nog drie minuten op de klok accepteert wit het remisevoorstel.

Een saaie partij of toch niet?

Uit ronde 7:

A. Pietrow – N. Spaan

1. e4, c5 2. g3, d5 3. exd5, Dxd5 4. Pf3, Lg4 5. Lg2, De6+ 6. Kf1, Pc6 7. h3, Lf5?

Zwak! Wit verkrijgt nu het loperpaar zonder de eigen pionnenstructuur te verzwakken. Normaal is 7...., Lh5

8. Pc3, Dd7 9. Ph4, Lg6 10. d3, e6 11. Pxg6, hxg6 12. Le3, Pf6 13. Pe4, Pxe4 14. dxe4, 0-0-0 15. Dxd7+, Txd7 16. c3, Pe5 17. Ke2, Pc4 18. Lc1, Le7 19. b3, Pd6 20. Td1, Thd8 21. Lb2, Pb5 22. Txd7, Txd7 23. Td1, Txd1 24. Kxd1

Wit heeft het zwarte initiatief geneutraliseerd en heeft in deze halfopen positie met het loperpaar betere kansen.

24...., e5 25. Kd2, Kd7 26. Kd3, Pc7 27. h4, Kc6 28. Lh3, Pe8 29. a4, a6 30. Lc1, Pd6 31. f4, exf4 32. Lxf4, b5 33. axb5, axb5 34. Lg2, Kb6

35. c4

Zeer interessant is hier 35. e5, waarna geforceerd een dame eindspel met de extra g-pion ontstaat: 35...., Pb7 36. Le3, Pd8 37. Ld5, Pe6 38. b4, Lf8 39. Lxe6, fxe6 40. c4!, Ke6 41. Lxc5, Lxc5 42. bxc5, Kxc5 43. cxb5, Kxb5 44. Ke4, g5!! 45. h5, Kc5 46. Kf3, Kd5 47. Kg4, Kxe5 48. Kxg5, Kd4 49. Kg6, e5 50. Kxg7, e4 51. h6, e3 52. h7, e2 53. h8D, e1D. Een eindspel dat zeer moeilijk te winnen zal zijn.

35...., bxc4+ 36. bxc4, f6 37. Lh3?

Laat waarschijnlijk definitief de winst glippen. Sterk is: 37. e5!, Pf7 (37...., fxe5? 38. Lxe5, Pe8 39. Le4, g5 40. Lg6, Ld6 41. Lc3!, Pe7 42. h5 en wit wint) 38. exf6, Lxf6 (Niet: 38...., gxf6 39. Ke4, Kc6 { 39...., Pe5 40. Lxe5, fxe5 41. Ke5, Ld8 42. Ke6 met winst} 40. g4 en wint) 39. Ld5, g5 40. hxg5, Pxg5 41. Ld6 met een moeilijk te verdedigen positie voor zwart.

37...., Pf7! 38. Le6, Pe5

Wit komt niet verder, remise.

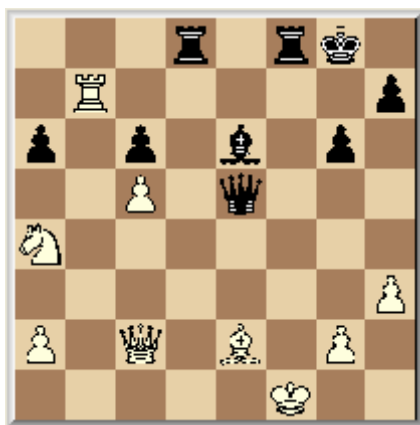
HET VIERDE MAAKT EEN MOOIE START

De start in het nieuwe seizoen was voor het vierde team veelbelovend. Het bezoek aan SO Rotterdam 5 werd op 1 oktober afgesloten met een fraaie 1½-6½ overwinning.

De uitslagen:

R. Sliedrecht – G. Donze	0-1
T. van Walsem – J. Hoek van Dijke	0-1
A. Helfrich – E. Verhoef	½-½
J. Holst – L. Mihailescu	0-1
R. Salomons – P. V.d. Velden	0-1
J. Michel – G. Talmon	0-1
T. Boesten – H. Beerling	1-0
G. v.d. Neut – A. de Jong	0-1
	1½-6½

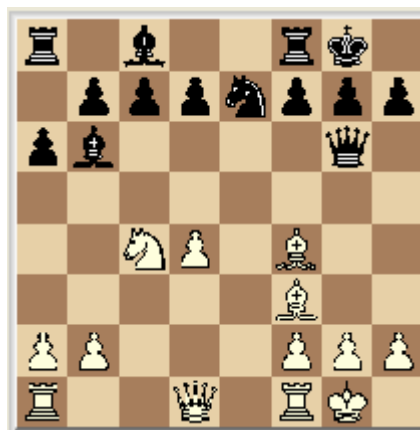
Al spoedig ging Herman Beerling onderuit. Uit een door hem goed geopende partij tegen het Koningsindisch van Tom Boesten liep hij onverwacht tegen stukverlies aan. De verrassing kwam echter aan het einde toen hij een zelfmat opzette in een stelling die overigens geen perspectief meer bood:

Herman ontweek het schaak met **26. Ke1** en kreeg **26...., Dg3#** voorgeschoteld....

Lucian Mihailescu won van Jos Holst, toen de laatste ook al aan zelfvernietiging deed.

Er werd Schots geopend met de wat minder gebruikelijke riposte 4..., Dh4. Overigens, deze wijze van beantwoorden is zeker niet minder dan 4..., Pf6, waarmee ook de aanval op pion e4 wordt geopend. Lucian boekte pionwinst direct na de opening, maar verloor het kleinood even later ook weer.

14..., d6

De voorkeur heeft: 14..., d5! Wit kan dan op 2 manier antwoorden:

15. Te1, dxc4 16. Txe7, Df6 17. Te4, c6 18. Le5, Dd8 19. Te2, Lf5 of
15. Pxb6, Dxb6 16. Tc1, a6 17. Ld6, Te8 18. Dd2, Le6

In beide gevallen met goed spel voor zwart.

15. Lxd6, cxd6 16. Pxb6, Tb8 17. Tc1, d5
En zo gaat de pion plus een minus worden.

18. Pxd5, Pxd5 19. Lxd5, Td8 20. Db3

Beter nog: 20. Te1

20..., Le6 21. Lxe6, Dxe6 22. Dg3

Met 22. Dxe6 behoudt wit een mooie pion extra.

22..., Dxa2 23. Dc3, Dd5 24. Tfd1, h5 25. Dh3, g6

En hier offerde wit zich op met:

26. Tc5

Onder gelijktijdige opgave....

Aan uw redacteur, die Leon de Kroes verving, was daarna de eer de leiding in handen te brengen van het vierde. Uit een Aljechin met de Scandinavische variant kwam na de 15^e van wit deze stelling op het bord:

De partij is hier in feite al beslist.

15..., Pd3 **16. Lxd3, Lxd3** **17. De3, Lxf1**
18. Kxf1, e5 **19. Lg5, exd4** **20. cxd4,**
Da6+ **21. Kg1, Lxd4** **22. Df4, Dd6** **23.**
Df5+

Hier had zwart diverse mogelijkheden, zoals 23..., Td7 en 23..., Dd7. Maar zwart meende dat:

23..., Kb8

nog fraaiere zaken achter de hand hield als wit met Lf4 zou antwoorden....

24. Lf4, Le5

Hierop had zwart zich verlaten, maar 25. Dxe5! geeft wit nog een ontsnapping in handen. Dat heb je, als je even zit te slapen. Zie: 25..., Dd1+ 26. De1, Dxe1+ 27. Txe1, Ted8 Zwart heeft dan nog alleen de kwaliteit meer, overigens is dat wel voldoende om winst te realiseren.

Wit hielp mee....

25. Lxe5, Dd1+

Wit geeft op.

Patrick van der Velden begon aan de uitbouw van de voorsprong. De Caro Kann van Salomons kwam onder de druk te staan na zet 11, toen zwart onzorgvuldig antwoordde op wits tegenzet op 11..., Pf6-d5. Patrick nam de knol omdat ie dacht een kwal te winnen.

12. Lxd5, cxd5

Daar had Salomons een ander oordeel kunnen vellen met 12..., Da5 13. c3, Dxd5 (of 13..., cxd5, gevolgd door 14. Dh5, Dc7) 14. Dh5, g6 15. De2, Lg7 16. Pg4, h5 17. Le5, Lxe5 18. Pxe5, 0-0 19.

0-0 Wit staat dan redelijk goed, omdat zwart nog wat zaakjes moet verbeteren om volkomen gelijk spel te kunnen krijgen.

13. Pg6, Lb4+

Nu is 13..., Da5+ wegens 14. Ld2 niet meer afdoende.

14. Kf1, Db6 **15. Pxf7, Pd7** **16. c3, Le7**
17. Pxf7, Kxf7 **18. Kg1, Kg8** **19. Te1, Tf8**
 Het laatste verzet wordt opgegeven.

20. Dxe6+, Dxe6 **21. Txe6, Ld8** **22. Ld8**

Zwart geeft op. Misschien dacht hij nog meer materiaal te verliezen.

Gilles Donze speelde de hoofdrol in een lach of ik schiet partij. Het Koningsgambiet staat hierbij vaak garant.

Gilles Donze – Rens Sliedrecht

1. e4, e5 **2. f4, d5**

Falkbeer had destijds ook een gambiet in petto.

3. exd5, exf4

En Falkbeer is weer uit beeld. Die placht voort te zetten met 3..., e4 om wit veld f3 te betwisten. We gaan nu weer naar het terrein van nog zo'n oudje: Breijer, die er ook al zo zijn eigen gedachten op na hield.

4. Pf3, Le7 **5. Lc4, Lh4+** **6. Kf1, Le7**

Die staat nu weer op het plekje waar Cunningham hem altijd posteerde.

7. d4, g5 **8. Lb3, h5**

We blijven in stijl.

9. c4, b6

De eerste vrees openbaart zich.

10. Pc3, Ph6 11. La4+, Ld7 12. Pe5, f6

De herfst is hiermee voor zwart ingezet.

De eerste bui kondigt zich al aan:

13. Dxb5+, Kf8 14. Pg6+, Kg7 15. Pxb8, Dxb8 16. Lxd7, Pxd7 17. Ld2, Dh7 18. De2, Pf5 19. Kg1, Te8 20. Te1, Dh4

21. De6

Ligt voor de hand, maar is in feite een ernstige misslag. 21. Pb5 is hier aangewezen.

21...., Pxd4?

21...., Lc5!! En wit heeft hevige moeilijkheden. 22. Dxd7+, Kh6 Het beste lijkt dan nog: 23. Te2, Pxd4 24. g3, Txe2 (24. gxh4, Pf3+ en mat volgt) 25. Pxe2, Pxe2+ 26. Kf1, Pxd3+ 27. hxg3, Dxb1+ 28. Ke2, f3+ 29. Kd3, Db1+ 30. Kc3, f2 31. Dh3+, Kg6 32. Lxg5 Een laatste wanhoopsdaad... 32...., f1D en wit is klaar met spitten.

22. Dxd7

De rollen zijn nu definitief omgedraaid.

22...., Kf8 23. Dh3, Pf3+ 24. Dxf3, Dxe1+ 25. Lxe1

Zwart stopt er mee. Ja, in zulke potjes is het spektakel niet van de lucht.

Van Walsem hield aan bord 2 de vlag niet in de gaten tegen Jan Hoek van Dijke. De partij (Spaans, Cordel variant) kreeg in de opening niet de gevaren te zien, die met die variant op het bord kunnen komen. Nu verliep de partij vrij rustig en na 20 zetten was deze stelling ontstaan:

Zwart heeft hier wat voordeel vooral voortkomend uit de dubbelpion van wit.

21. Tce2, Pf4

Wit besloot het materiaal uit te dunnen met:

22. Txe8+, Txe8 23. Txe8+, Dxe8 24. Da3, Da8 25. La5, Pxd5 26. Lxb6, Pxb6 27. De3, Dc8 28. De4, Kg8 29. Ph4, d5 30. De2, Dd7 31. b3, Pc8 32. Pf5, g6

Wit staat hier duidelijk minder, maar de partij is nog in volle gang. Maar toen klonk de onverbiddelijke bel van de klok: tijd om.... En zo hadden we er weer een puntje bij.

De successenreeks werd voortgezet door Daniëlle, die Joop Michel te vlug af was.

Zij bediende zich van het hersenspinsel van Albin, maar volgde deze grondlegger niet in zijn beoogd gambiet. Dat kwam omdat Joop er een stokje voor stak. Merkwaardig was dat juist hij een stoorzender op d5 kreeg, normaliter is het juist zwart die op d4 een pion installeert.

Beide partijen stuurden op een aanval op de koning af. Op de 29^e zet van zwart begint de eindfase:

29...., c3 30. g6+, Pxc6

Ingegeven door de vrees dat Pe7 toch verloren zou gaan? Bovendien was de Daniëlle overgebleven tijd in seconden te tellen...

Goed was: 30...., fxg6 31. Dxe7, cxb2+ 32. Kxb2, Txc2+ 33. Kxc2, Dc4+ 34. Kb1, Dxe4+ 35. Kb2, Dd4+ 36. Kb1, Dd3+ met remise.

31. fxg6+, fxg6 32. Le3

32. bxc3!, Pc5 33. Tdg1, b3 34. Lb1, Pd3+ 35. Kd1, Pb2+ 36. Ke1, Pd3+ 37. Lxd3, Dxd3 38. Txg6!, Kxg6 39. Tg1+, Kf7 40. Dxb5+ en hoe dan ook: zwart gaat mat.

32...., cxb2+ 33. Kxb2, De2

Wit heeft nu geen goede zetten meer.

34. Df2, Txc2+ 35. Kb1, Dxf2 36. Lxf2, Txf2

Tijdcontrole gehaald en het pleit is in het voordeel van zwart beslecht. Er volgde nog:

37. Tc1, Pf6 38. d6, Td2 39. Thd1, Txd1

40. Txd1, Pxe4

En tot besluit:

41. Td5?

En wit gaf gelijk op.

Er restte nog 1 partij, die aan bord 3, waar Emiel Verhoef het met wit moest opnemen tegen Adri Helfrich.

Het werd een partij met geheel eigen inhoud, afwijkend van bekende patronen. Er werd een gambiet gespeeld, dat enige overeenkomst kent met de Hollandse Verdediging.

Een eerste moment:

12. Pcx4, dxe4 13. Pxe4, Pxe4 14. Lxh8, Pf6 15. Lxf6, Dxf6 16. Tfe1

De materiële verhoudingen zijn verstoord, het evenwicht nauwelijks.

Een tweede moment:

28. c4, Pc7

Niet bepaald een gezond idee. 28...., Pb4 past meer in die toestand. Rond deze zetten hadden beiden nog ongeveer 5 minuten bedenktijd.

29. c5

Nu zit de loper ook nog klem.

29...., Pe8 30. cxd6, Pxd6 31. Df4, Dxf4 32. gxf4

Wit is er wel beter van geworden.

32...., b6 33. Tde1, La6 34. Lxc6, Lxe2+ 35. Txe2, Tc7 36. d5, exd5 37. Lxd5+

Het eindspel werd vlot afgewikkeld:

37...., Kg7 38. Te6, Pf5 39. Kg2, Tc2 40. b3, Td2 41. Le4, Td7 42. Pxf5, gxf5 43. Te5, Kf6 44. h4, Tg7+ 45. Kf3, Tg4 46. Te8, Txh4 47. Ta8, Th3+ 48. Kg2, Txb3 49. Txa7, Ta3

Hier was bij zwart enige aarzeling.

**50. Ta6, Kf7 51. f3, Ke7 52. Txb6, Txa4
53. Th6, Txf4 54. Txb5**

Wit stelde hier remise voor, maar zwart wilde nu toch wel tot het einde doorgaan...

Dus:

**54..., Kf6 55. Kg3, Ta4 56. Th6+, Kg5
57. Th8, f4+ 58. Kh3, Ta6 59. Tg8+, Kf5
60. Tf8+, Ke5 61. Te8+, Kf6 62. Kg4,
Ta4 63. Tf8+, Kg6 64. Txf4, Txf4+ 65.
Kxf4**

En weer stelde wit remise voor en nu geaccepteerd.

Een mooie eindstand en een goed begin geldt nog altijd als het halve werk.

PROGRAMMA 2008-2009

September

- 1 Algemene ledenvergadering
- 8 Instuifavond
- 15 Ronde 1
- 22 Ronde 2
Maassluis 1 – Erasmus 3
Messemaker 1847 4 – Erasmus 5
- 27 za **Erasmus 1 – Salo Landau Axel**
- 29 Ronde 3

Oktober

- 1 wo **SO Rotterdam 5 – Erasmus 4**
- 6 Ronde 4
Erasmus 2 – Dordrecht 3
- 7 di **Dordrecht 5 – Erasmus 6**
- 13 Ronde 5
- 20 Ronde 6
Erasmus 3 – Nieuwerkerk 2
Krimpen a/d IJssel 4 – Erasmus 5
- 27 Ronde 7
Erasmus 4 – Groenord 1

November

- 1 za **Charlois E'poort 1 – Erasmus 1**
- 3 Ronde 8
Erasmus 2 – De IJssel 1
- 10 Ronde 9
Erasmus 5 – Oostflakkee 2
- 13 do **WSV 2 – Erasmus 3**
- 17 Ronde 10
- 21 vr **IJsselmonde 1 – Erasmus 4**
- 22 za **Spijkenisse 2 – Erasmus 1**
- 24 Ronde 11
Erasmus 6 – Barendrecht 2
- 28 vr **Overschie 2 – Erasmus 3**

December

- 1 Ronde 12
- 8 Ronde 13
Erasmus 3 – De IJssel 2

12 vr **Charlois E'poort 4 – Erasmus 5**
13 za **Erasmus 1 – Souburg 1**
15 Ronde 14
22 KERSTTOERNOOI
29 Vakantie school, **geen schaken**

Januari

5 Ronde 15
Erasmus 2 – Onesimus 1
6 di **Groenord 3 – Erasmus 6**
12 Ronde 16
Erasmus 4 – De Willige Dame 2
19 Ronde 17 (slot voorronden)
26 Finale ronde 1
Erasmus 5 – Groenord 2
27 di **Lombardijen 1 – Erasmus 3**

Februari

2 Finale ronde 2
6 vr **Charlois E'poort 4 – Erasmus 4**
7 za **Sliedrecht 1 – Erasmus 1**
9 Finale ronde 3
Erasmus 6 – Dordrecht/DWD
13 vr **Charlois E'poort 3 – Erasmus 2**
16 Finale ronde 4
23 Finale ronde 5
Erasmus 3 – Papendrecht/Albl 1
24 di **Shah Mata 4 – Erasmus 5**

Maart

2 Finale ronde 6
Erasmus 4 – Hendrik I Amb. 1
7 za **Erasmus 1 – De Pion 2**
Jeugdtoernooi Erasmus
9 Finale ronde 7
Erasmus 2 – HZP Schiedam 1
13 vr **IJsselmonde 2 – Erasmus 6**
16 Finale ronde 8
Erasmus 5 – Hendrik I. Amb. 2
Barendrecht 1 – Erasmus 3
23 Finale ronde 9
27 vr **Spijkenisse 4 – Erasmus 4**
28 za **Bergen op Zoom 1 – Erasmus 1**
30 Finale ronde 10 (slot)
Krimpen a/d IJssel 2 – Erasmus 2

april

6 Ronde 1 Watertorentoernooi
13 Pasen, **geen schaken.**
18 za **Erasmus 1 – Terneuzen 1**
20 Ronde 2 Watertorentoernooi
27 Ronde 3 Watertorentoernooi

Mei

4 Ronde 4 Watertorentoernooi
9 za **HWP S. v. Gent 3 – Erasmus 1**
11 Ronde 5 Watertorentoernooi
18 Ronde 6 Watertorentoernooi
25 Ronde 7 Watertorentoernooi (slot)

Juni

1 Pinksteren, **geen schaken**
8 Snelschaken (kampioenschap)
15 Ronde 1 Rapidtoernooi
22 Ronde 2 Rapidtoernooi
29 Ronde 3 Rapidtoernooi